

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi (HE 205/2018 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty sosiaali- ja terveysvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- sosiaali- ja terveysvaliokunta StVL 5/2018 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Riitta Kokko-Herrala, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtava matemaatikko Satu Korhonen, Finanssivalvonta
- lakimies Ismo Heinström, Eläkesäätiöyhdistys — ESY ry
- toiminnanjohtaja Anneli Kaartinen, Vakuutuskassat ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Finanssiala ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eläkesäätiölakia, vakuutuskassalakia, maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annettua lakia sekä vakuutusyhtiölakia. Ehdotetuilla laeilla pantaisiin täytäntöön ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi säätämällä direktiivin edellyttämistä välttämättömistä muutoksista. Ehdotettuja lakeja sovellettaisiin eläkesäätiöiden ja eläkekassojen vapaaehtoiseen lisäeläketointintaan, mutta ei niiden toimintaan siltä osin kuin ne harjoittavat työntekijän eläkelaissa ja yrittäjän eläkelaissa tarkoitettua lakisääteistä eläkevakuutusliikettä. Eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin lisättäisiin säännöksiä hallintojärjestelmäs-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

tä, sijoitusten hoidosta, vakuutetuille ja etuudensaajille annettavista tiedoista, valvonnasta, rajat ylittävistä toiminnasta ja lisäeläkejärjestelyjen rajat ylittävistä siirroista.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen keskeinen sisältö. Hallituksen esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun EU:n direktiivin (2016/2341/EU) edellyttämät välttämättömät muutokset eläkesäätiölakiin, vakuutuskassalakiin, maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annettuun lakiin sekä vakuutusyhtiölakiin.

Ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläketointaan; muutokset koskisivat näiden laitosten hallintojärjestelmiä, sijoitusten hoitoa, vakuutetuille ja edunsaajille annettavia tietoja, valvontaa, rajat ylittävää toimintaa ja lisäeläkejärjestelyiden rajat ylittäviä siirtoja.

Talousvaliokunta pitää tärkeinä esityksen tavoitteita vakuutettujen ja edunsaajien paremmasta suojasta sekä lisäeläketointinnan toimintaedellytysten huomioimisesta EU:n sisämarkkinoilla. Valiokunta katsoo, että hallituksen esityksen mukainen lainsäädäntö on tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen. Valiokunta puoltaa sen hyväksymistä muutettuna siten, että esityksen mukaiset lakiehdotukset hyväksyttäisiin eräin teknisin muutoksin, ja näiden lisäksi eduskunta hyväksyisi yhden uuden lakiehdotuksen.

Kansallinen harkintavalta. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota, että — useiden jäsenmaiden järjestelmistä poiketen — lisäeläkkeiden merkitys kokonaiseläketurvaan on Suomessa tässä vertailussa vähäinen, joten lakisäätötoimenpiteiden tulisi olla vastaavasti tarkoituksenmukaisessa suhteessa säänneltyyn toimintaan ja sen laajuuteen.

Talousvaliokunta arvioi, että direktiivin mukaiset muutokset tulevat lisäämään ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten hallinnollista työtä, vaikka kansallisen harkintavallan puitteissa on pienet, pääosin alle 100 vakuutetun eläkesäätiöt ja eläkekassat jätetty osittain tämän sääntelyn soveltamisen ulkopuolelle.

Talousvaliokunta katsoo saamansa asiantuntijaselvityksen valossa, että direktiivin mahdollistama kansallinen sääntelyvara on käytetty kuitenkin pääosin tarkoituksenmukaisella tavalla.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunto. Sosiaali- ja terveysvaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota (StVL 5/2018 vp — HE 205/2018 vp) siihen, että direktiivin toimeenpanemiseksi tehtävät muutokset tekevät eläkerahastoja koskevan sääntelyn vielä nykyistäkin monimutkaisemmaksi. Eduskunta on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnön perusteella hyväksynyt jo 25.2.2009 lausuman, jossa eduskunta edellytti, että hallitus valmistelee eläkerahastoja koskevan kokonaisuudistuksen, joka sisältää uudet lisäeläkejärjestelyt ja joka turvaa vakuutettujen ja työnantajien oikeudet ja velvollisuudet sekä eläkesäätiöiden ja kassojen toimintaedellytykset tarkoi-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

tuksenmukaisella tavalla (HE 152/2008 vp — EV 8/2009 vp). Talousvaliokunta pitää sosiaali- ja terveysvaliokunnan tapaan lainsäädännön selkeyden kannalta tarpeellisena, että eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain kokonaisuudistus saatetaan mahdollisimman pian eduskunnan käsittelyyn.

Finanssivalvonnan valtuudet. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on keskusteltu siitä, onko hallituksen esityksen mukainen sääntely Finanssivalvonnalle annettavan harkintavallan suhteen yhtäältä perustuslain mukainen tai toisaalta tarkoituksenmukainen. Valiokunnassa näihin näkökohtiin esitetyt huolet ovat kohdistuneet erityisesti valitun sääntelytavan vaikutukseen oikeusvarmuuteen ja sääntelyn ennakoitavuuteen.

Eläkesäätiölaissa säädetään vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa käytettävästä korosta ja enimmäiskorosta. Eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron avulla tulevaisuudessa maksuun tulevat eläkkeet diskontataan nykyhetkeen, jolloin saadaan katettavan eläkevastuun määrä. Tämä eläkevastuu on katettava täysimääräisesti eläkesäätiön omaisuudella. Mitä suurempi korko on, sitä pienempi on laskennallinen eläkevastuu ja sitä vastaava eläkesäätiön hallussa oleva eläkkeitä kattava omaisuus. Enimmäiskorko tulee asettaa tasolle, jonka arvioidaan vastaavan pitkän aikavälin riskitöntä tuottotasoa markkinoilla.

Talousvaliokunta muistuttaa, että toisin kuin vakuutusyhtiöillä tai työeläkeyhtiöillä, lisäeläkesäätiöillä ei ole eläkevastuun ylittävää vakavaraisuuspääomaa toimimassa riskipuskurina sijoitustoiminnan riskejä ja vakuutusriskejä vastaan. Laskennassa käytettävää enimmäiskorkoa säännellessään, jotta käytettävä korko olisi turvaavalla tasolla. Talousvaliokunta katsoo, että ehdotetussa sääntelyssä painottuu turvaavuus. Näin tuleekin olla.

Enimmäiskorkoa sääntelevän pykälän tulee jättää Finanssivalvonnalle harkintavaltaa, jotta arvio tuotoista voitaisiin ottaa huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla.

Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan ottanut kantaa eri viranomaisien, muun muassa Finanssivalvonnan, määräyksenantovaltuuksien perustuslainmukaisuuteen ja katsonut, että vakuutus toimintaan voidaan katsoa liittyvän sellaisia — ammatilliseksi luonnehdittavia — erityispiirteitä, joiden vuoksi sääntelyvaltaa voidaan antaa valvontaviranomaiselle. Näitä erityispiirteitä ovat käsitellä olevassa tapauksessa enimmäiskoron määrittämisen edellyttämä asiantuntemus huomioon otettavista seikoista: enimmäiskoron määrittäminen edellyttää asiantuntemusta eläkesäätiöiden ja -kassojen lisäeläketoiminnasta, joukkovelkakirjamarkkinoista, tulevasta riskittömästä pitkän aikavälin tuotto-odotuksesta sekä eläkesäätiöiden ja -kassojen lisäeläketoimintaa vastaavien varojen yleisistä tuotto-odotuksista.

Talousvaliokunta katsoo, että Finanssivalvonnalla on rahoitusmarkkinoita valvovana viranomaisena käytössään tämän tehtävän edellyttämä asiantuntemus ja tarvittavat tiedot.

Vaikka enimmäiskoron heilahteluja lyhyellä aikavälillä tulee välttää, enimmäiskorosta on annettava uusi määräys, jos korko ei enää vastaa edellä mainittua pitkän aikavälin tuotto-odotusta. Viranomaiselle myönnetty sääntelyvaltuus palvelee tarkoitustaan myös siinä mielessä, että olosuhteiden muuttuessa viranomaismääräys on huomattavasti eduskuntalakia ripeämpi instrumentti. Tässä katsannossa tulee huomioida myös, että hallituksen esityksen mukaisessa sääntelyssä on mukana myös työnantajien maksutason nousua hillitseviä keinoja, jotta eläkesäätiössä vakuutta-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

vien työnantajien maksurasitus ei tarpeettomasti ja äkillisesti nousisi. Enimmäiskoron laskiessa eläkesäätiöillä on käytössään keinoja, joilla maksurasituksen nousua voidaan jaksottaa useille vuosille. Tällaisia ovat indeksikorotusvastuun käyttäminen ja eläkesäätiön sijoitusten realisoinnista saatavat tuotot. Lisäksi Finanssivalvonta voi hakemuksesta myöntää luvan katevajaukseen enintään kymmeneksi vuodeksi tai luvan käyttää enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa, jos tähän on perusteita eläkesäätiön omaisuuden korkean tuottotason vuoksi.

Liitynnät muuhun lainsäädäntöön. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tietojen luovuttamista ja salassapitoa sääntelee henkilötietolaki. Henkilötietolaki on kuitenkin kumottu 1.3.2018 annetun hallituksen esityksen mukaisella lainsäädännöllä, joka hyväksyttiin eduskunnan täysistunnossa 13.11.2018. Talousvaliokunta huomauttaa, että käsillä olevan esityksen antamisen ajankohtana on täytynyt olla selvillä, että yksityisyyden suojaa koskevaan lainsäädännölliseen kehikkoon tulee tietosuoja-asetuksen ja sitä täydentävän kansallisen sääntelyn johdosta merkittäviä muutoksia. Hallituksen esityksessä ei ole kuitenkaan otettu tätä esille kuvattaessa tulevia tai käynnissä olevia lähialojen lainsäädännön muutoksia yleisperustelujen kohdassa ”Riippuvuus muista esityksistä”. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että valtioneuvosto tarkistaa mahdolliset muutostarpeet ja tarvittaessa valmistelee pikaisesti uuden tietosuojalainsäädännön mukaiset muutokset nyt käsillä olevan hallituksen esityksen sisältämään lainsäädäntöön.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta

1 §. Pykälään on tarpeen tehdä tekninen täsmennys lisäämällä 7 momentti ulkomaisista ETA-vakuutusyhtiöistä.

69 a §. Pykälän 1 momenttiin on tarpeen tehdä teknisluonteinen tarkistus lisäämällä ulkomaiset ETA-lisäeläkelaitokset luvun soveltamisalaan. Tarkistus on tarpeen, koska 8 a luvussa säädetään A-eläkesäätiöiden ja AB-eläkesäätiöiden A-osaston valvonnan lisäksi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonnasta.

125 a §. Pykälän 1 momenttiin on tarpeen tehdä teknisluonteinen tarkistus lisäämällä ETA-lisäeläkelaitokset luvun soveltamisalaan. Tarkistus on tarpeen, koska 13 a luvussa säädetään sekä ETA-lisäeläkesäätiön että ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävistä toiminnasta.

2. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta

2 §. Pykälään on tarpeen tehdä teknisluonteinen tarkennus lisäämällä 5 momentti ulkomaisista ETA-vakuutusyhtiöistä.

101 a §. Pykälän 1 momenttiin on tarpeen tehdä teknisluonteinen tarkennus lisäämällä ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos luvun soveltamisalaan. Tarkistus on tarpeen, koska 9 a luvussa säädetään eläkekassan lisäeläke-toiminnan valvonnan lisäksi myös ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonnasta.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

157 a §. Pykälän 1 momenttiin on tarpeen tehdä teknisluonteinen tarkistus lisäämällä ulkomaiset ETA-lisäeläkelaitokset luvun soveltamisalaan. Tarkistus on tarpeen, koska 14 a luvussa säädetään sekä ETA-lisäeläkesäätien että ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävistä toiminnoista.

5. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Pykälän 4 momenttiin on tarpeen tehdä teknisluonteinen tarkennus lisäämällä ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön harjoittaman ammatillisen lisäeläketoiminnan osalta viittaus eläkesäätölakiin ja vakuutuskassalakiin.

75 §. Vakuutusyhtiön lukuun toimiminen Suomessa. Pykälästä on tarpeen poistaa viittaus ku-mottavaan 13 a pykälään.

76 §. Vakuutustoiminnan luvaton harjoittaminen. Pykälästä on tarpeen poistaa viittaus ku-mottavaan 13 a pykälään.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 205/2018 vp sisältyvät 3. ja 4. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 205/2018 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy uuden, 5. lakiehdotuksen. (Valiokunnan uusi lakiehdotus)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

eläkesäätölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 1, 2, 6 a, 7 § ja 9 §:n 2 kohta, 16, 19, 44 ja 44 a §, 46 §:n 2 momentti, 46 a, 47, 47 b—47 d, 48 e, 49 a, 49 b, 69 ja 69 a § sekä 13 a luku,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § laeissa 174/2009 ja 322/2015, 2 § osaksi laeissa 421/2003, 391/2006, 174/2009, 1249/2011 ja 322/2015, 6 a, 19, 44, 44 a, 47 b—47 d, 49 a, 49 b ja 69 § laissa 391/2006, 7 § osaksi laeissa 391/2006 ja 174/2009, 46 a § laissa 167/2017, 47 § laeissa 85/1999, 391/2006 ja 1116/2006, 47 a § laeissa 85/1999 ja 391/2006, 48 e § laissa 308/2015 sekä 13 a luku laeissa 391/2006 ja 1249/2011, ja,

lisätään lakiin uusi 1 a, 1 b, 2 a, 5 a ja 5 b §, lakiin uusi 5 a luku, 44 b, 46 b, 47 p ja 49 c—49 h § sekä lakiin uusi 8 a ja 13 b luku seuraavasti:

1 §

Tätä lakia sovelletaan työnantajan perustamaan eläkesäätiöön, joka on vakuutus- ja eläkelaitos ja joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiiriinsä kuuluville henkilöille ja näiden edunsaajille eläkkeitä ja niihin verrattavia muita etuuksia, joiden voidaan katsoa kuuluvan sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin.

Lakia sovelletaan myös eläkesäätiöön, joka tarjoaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetussa laissa (173/2009) tarkoitettuja vapaaehtoisia lisäetuja.

Eläkesäätiöön, joka harjoittaa työntekijän eläkelain (395/2006) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainitusta laista ei muuta johdu.

Mikä tämän lain nojalla koskee A-eläkesäätiötä ja AB-eläkesäätiön A-osastoa, sovelletaan ETA-lisäeläkesäätiöön, jollei 13 a tai 13 b luvussa muuta säädetä.

Tämän lain 1 a, 1 b, 5 a, 5 b ja 6 a §:ää, 5 a lukua, 44, 44 a—44 b, 46 a—47 p ja 48 e—48 g §:ää sekä 7, 8 a, 13 a ja 13 b lukua ei sovelleta B-eläkesäätiöön eikä AB-eläkesäätiön B-osastoon.

Sen estämättä, mitä 5 momentissa säädetään, 42 e §:ää sovelletaan AB-eläkesäätiöön, jonka A-osastolla on vähintään 100 vakuutettua.

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2016/2341/EU 4 artiklassa tarkoitettua ammatillista lisäeläketointia, sovelletaan tämän lain säännöksiä ulkomaisesta ETA-lisäeläkelaitoksesta. Edellä tarkoitettu vakuutusyhtiö voi vastaanottaa tai siirtää lisäeläkejärjestelyn noudattaen, mitä tässä laissa säädetään lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävästä siirrosta.

1 a §

Tämän lain 42 c—42 q, 49 c—49 h, 69 a—69 f ja 69 h §:ää sekä 13 a lukua ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Tämän lain 5 a, 5 b ja 42 b §:ää sekä 46 §:n 2 momenttia ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua.

Tämän lain 19 §:n 2 momenttia, 25 a, 49 a ja 49 b §:ää ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

Mitä tässä pykälässä säädetään A-eläkesäätiöstä, koskee myös AB-eläkesäätiön A-osastoa.

1 b §

Sen estämättä, mitä 1 a §:ssä säädetään, A-eläkesäätiö, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle harjoittavansa toimintaansa ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua. Jos A-eläkesäätiö peruuttaa ilmoituksensa, se toi-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

mintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä tämän lain säännöksiä, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

A-eläkesäätiön, jossa on ollut vähemmän kuin 100 vakuutettua, tulee viipymättä ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen lukumäärä nousee 100:aan.

A-eläkesäätiön, jonka lisäeläketoinnissa vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:een, tulee ilmoittaa tästä viipymättä Finanssivalvonnalle.

A-eläkesäätiö voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen lukumäärä A-eläkesäätiössä vähenee alle 100:aan vakuutettuun. Ilmoituksen tehneeseen A-eläkesäätiöön sovelletaan 1 a §:ää ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien. Jos A-eläkesäätiö, jonka vakuutettujen lukumäärä on vähentynyt alle 100:n, ei tee edellä tarkoitettua ilmoitusta, sen toimintaan sovelletaan 1 a §:n estämättä säännöksiä, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1—4 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta eläkesäätiörekisteriin. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettun ilmoituksen sisällystään.

Mitä tässä pykälässä säädetään A-eläkesäätiöstä, koskee myös AB-eläkesäätiötä sen A-osaston harjoittaman toiminnan osalta.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *A-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

2) *B-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia;

3) *AB-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia (*A-osasto*) että lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (*B-osasto*);

4) *yhteiseläkesäätiöllä* 13 luvun mukaista eläkesäätiötä, johon voi kuulua kaksi työnantajaa tai useampia työnantajia;

5) *toimintapiiriin kuuluvilla henkilöillä* niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina;

6) *ammattillisia lisäeläkkeitä tarjoavalla laitoksella* laitoksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella ja joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia lisäeläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty;

a) yksilöllisesti tai keskitetysti työnantajan (työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai näiden edustajien välillä, tai

b) yksilöllisesti tai keskitetysti itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti,

ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä;

7) *lisäeläkejärjestelyllä* sopimusta, muuta perustamiskirjaa tai sääntöjä, jossa määritellään lisäeläkejärjestelyssä myönnettävät lisäeläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset;

8) *rahoittavalla yrityksellä* yritystä tai muuta elintä, joka toimii työnantajana tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tai näiden yhdistelmänä ja joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa maksuosuuksia lisäeläkelaitokselle, riippumatta siitä, onko yrityksen tai elimen osana tai muodostaako sen yksi tai useampi oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

9) *lisäeläke-etuuksilla* muita kuin lakisääteisiä etuuksia, jotka suoritetaan eläkkeelle siirtymisen tai odotettavissa olevan eläkkeelle siirtymisen perusteella, tai kyseisten etuuksien lisäksi ja niitä täydentävänä kuoleman tai työkyvyttömyyden tapauksessa tai työskentelyn keskeytyessä maksettavia vapaaehtoisia etuuksia taikka sairaustapauksessa, varojen puutteessa tai kuolemantapauksessa myönnettäviä lisätukia tai palveluja; eläkkeellä oloajan taloudellisen turvan mahdollistamiseksi näitä etuuksia voidaan maksaa koko jäljellä olevan elinajan, määräaikaaisesti, kerta-suorituksena tai näiden maksutapojen yhdistelminä;

10) *vakuutetulla* henkilöä, joka on aiemman tai nykyisen ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu lisäeläke-etuuksiin lisäeläkejärjestelyn määräysten mukaisesti ja joka ei ole etuudensaaja tai mahdollinen vakuutettu;

11) *etuudensaajalla* henkilöä, joka nauttii lisäeläke-etuuksia;

12) *mahdollisella vakuutetulla* henkilöä, jolla on oikeus liittyä lisäeläkejärjestelyyn;

13) *toimivaltaisella viranomaisella* kansallista viranomaista, joka on nimetty hoitamaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 säädettyjä tehtäviä;

14) *ETA-lisäeläkesäätiöllä* 13 a ja 13 b luvussa tarkoitettua eläkesäätiötä, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai edellä mainitun lisäksi myös vapaaehtoista lisäeläketointaintaa;

15) *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua viranomaista;

16) *kotivaltioilla* ETA-valtiota, jossa lisäeläkelaitos on rekisteröity tai hyväksytty ja jossa sen keskushallinto sijaitsee;

17) *vastaanottavalla valtiolla* ETA-valtiota, jonka ammatillisia lisäeläkejärjestelyjä koskeava sosiaali- ja työoikeutta sovelletaan rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen tai etuudensaajien väliseen suhteeseen;

18) *siirtävällä lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn tai hyväksyttyyn lisäeläkelaitokseen;

19) *vastaanottavalla lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka vastaanottaa kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai hyväksytyltä lisäeläkelaitokselta;

20) *pysyvällä välineellä* sellaista välinettä, jonka avulla vakuutettu tai etuudensaaja voi tallentaa hänelle henkilökohtaisesti osoitettuja tietoja siten, että ne ovat saatavilla myöhempää käyttöä varten ja tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen jäljentämisen muuttumattomina;

21) *keskeisellä toiminnolla* A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto;

22) *toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä* A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön hallituksen jäseniä ja asiamiestä;

23) *rajat ylittävällä toiminnalla* sellaisen lisäeläkejärjestelyn hallinnointia, jossa rahoittavan yrityksen sekä vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

ETA-valtion kuin kotivaltion ammatillisiin lisäeläkejärjestelyihin sovellettavaa sosiaali- ja työoikeutta;

24) *ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella* ammatillista lisäeläketoimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2341/2016/EU tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on rekisteröity muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa;

25) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa eläkesäätiölle sen toimintaan liittyviä palveluita;

26) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

27) *OECD-valtiolla* Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvaa valtiota;

28) *kiinteistöyhteisöllä* yhteisöä, jonka pääasiallisena omaisuutena on ETA-valtiossa sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennuksia, ETA-valtiossa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia sekä osuuksia ja osakkeita yhteisöistä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden pääasiallisena tarkoituksena on omistaa edellä tarkoitettuja kiinteistöjä ja rakennuksia ja edellä tarkoitettuja oikeuksia;

29) *konsernilla* kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia;

30) *velkasitoumuksella* laina- ja muuta saamista ja edellä mainituille sitoumuksille kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

31) *biometrisellä riskillä* kuolemaan, työkyvyttömyyteen ja pitkäikäisyyteen liittyviä riskejä;

32) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua säänneltyä markkinaa;

33) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

34) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää.

2 a §

Eläkesäätiössä vakuutettuina voi olla myös tietty säännöissä määrätty ryhmä 2 §:n 5 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä.

Eläkesäätiön toimintapiiriin voi kuulua myös eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan toiseen ETA-valtioon lähettämiä työntekijöitä, jotka työskentelevät edellä tarkoitettun työnantajan tai tämän kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräysvalta, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan.

Eläkesäätiön säännöissä voidaan määrätä, että eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat myös:

1) eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan Euroopan talousalueen ulkopuolella olevaan valtioon lähettämä työntekijä, joka työskentelee työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- tai tytäryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan;

2) eläkesäätiön eläkkeensaaja.

5 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on sijoitettava varansa vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston ja niiden

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

sijoituksia hoitavan yhteisön tulee eturistiriitatilanteessa varmistaa, että sijoitukset tehdään vain vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään, A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiön A-osasto voi lisäeläketoiminnan varoja sijoittaessaan ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin.

5 b §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston varat on sijoitettava siten, että varmistetaan sijoitusten suojaus, laadukkuus, tuottavuus ja rahaksi muutettavuus kokonaisuutena.

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston varat on sijoitettava pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Sijoitukset säännellyn markkinan ulkopuolelle on pidettävä varovaisuuden edellyttämällä tasolla.

6 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on toiminnassaan pyrittävä riskien ja etujen oikeudenmukaiseen jakautumiseen sukupolvien välillä.

7 §

Eläkesäätiön voi perustaa työnantaja. Työnantaja voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä varten eläkesäätiön voivat perustaa myös vakuutetut yhdessä työnantajan kanssa.

Työnantajan on oltava joko ETA-valtion kansalainen, jolla on asuinpaikka ETA-valtiossa, tai oikeushenkilö, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa, jollei Finanssivalvonta myönnä lupaa poiketa tästä. Oikeushenkilöllä on kotipaikka ETA-valtiossa, kun oikeushenkilö on perustettu ETA-valtion lainsäädännön mukaan ja kun sillä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka ETA-valtiossa.

Työnantajan on harjoitettava Suomessa sitä toimintaansa, jonka piirissä toimivien henkilöiden eläketurvan järjestämistä varten eläkesäätiö perustetaan, jollei kyseessä ole ETA-lisäeläkesäätiö. Vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävän eläkesäätiön keskushallinnon on sijaittava Suomessa. Keskushallinnon sijaintipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa eläkesäätiön keskeiset strategiset päätökset tehdään.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty työnantaja ei voi perustaa eläkesäätiötä.

9 §

Eläkesäätiön säännöissä on mainittava:

2) eläkesäätiön kotipaikkana oleva Suomen kunta ja jos A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa, Suomen kunta, jossa keskushallinto sijaitsee;

16 §

Eläkesäätiö on oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä. Ennen rekisteröimistä eläkesäätiö ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään hakea, kantaa tai vastata tuomioistuimissa tai muiden viranomaisten luona. Hallitus voi kuitenkin käyttää puhevaltaa eläkesäätiön perustamista koskevissa asioissa.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Eläkesäätiön puolesta ennen sen rekisteröimistä tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet yhteisvastuullisesti. Perustamiskirjasta johtuvasta velvoitteesta siirtyy vastuu kuitenkin eläkesäätiölle sen jälkeen, kun se on rekisteröity.

Jos eläkesäätiön puolesta on ennen sen rekisteröimistä tehty sopimus sellaisen henkilön kanssa, joka tiesi eläkesäätiön olevan rekisteröimätön, hän voi, jollei toisin ole sovittu, luopua sopimuksesta, jos ilmoitusta rekisteröimisestä ei ole tehty 13 §:ssä säädettyssä ajassa tai jos rekisteröiminen on evätty. Jollei sopimuskumppani tiennyt eläkesäätiön olevan rekisteröimätön, hän voi luopua sopimuksesta siihen asti kunnes eläkesäätiön on rekisteröity.

19 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä sekä asiamiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Finanssivalvonta myönnä eläkesäätiölle lupaa poiketa tästä.

Johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkesäätiötoiminnan tuntemus kuin eläkesäätiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Johdon tulee hoitaa eläkesäätiötä ammattitaitoisesti ottaen huomioon toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä asiamiehenä.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että johto täyttää tässä pykälässä säädetty vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettua selvityksestä.

5 a luku

Lisäeläkkeitä myöntävän eläkesäätiön hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito

42 a §

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan A-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön A-osastoon.

42 b §

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnoinnin ja joka on oikeassa suhteessa toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Hallintojärjestelmässä on otettava huomioon eläkesäätiön sijoituspäätösten vaikutukset ympäristöön, sosiaaliin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Hallintojärjestelmää on arvioitava säännöllisesti.

Eläkesäätiön organisaatiorakenteen on oltava tarkoituksenmukainen ja selkeä. Vastuualueet tulee jakaa ja erottaa asianmukaisesti toisistaan. Eläkesäätiöllä on oltava tehokas tiedonvälitysjärjestelmä.

42 c §

Eläkesäätiön on vahvistettava riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, tarvittaessa aktuaaritoiminnan ja ulkoistetun toiminnan järjestämistä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja sovellettava niitä. Eläkesäätiön hallituksen on hyväksyttävä toimintaperiaatteet ennakolta sekä tarkastel-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

tava niitä vähintään kolmen vuoden välein. Toimintaperiaatteet on mukautettava asianomaisen toiminnon tai alan merkittäviin muutoksiin.

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, joka kattaa hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, sisäisen valvonnan periaatteet sekä asianmukaiset raportointijärjestelmät eläkesäätiön kaikilla organisaatiotasolla.

Eläkesäätiön tulee tarkoituksenmukaisin ja oikeasuhteisin toimenpitein varmistaa toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys sekä laatia varautumissuunnitelma.

42 d §

Eläkesäätiön keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö. Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:

1) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;

2) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;

3) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta hoitamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetusta selvityksestä.

42 e §

Eläkesäätiön toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Eläkesäätiön hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä eläkesäätiön asiamiehellä yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta eläkesäätiön järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallinnointiin.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetusta selvityksestä.

42 f §

Jos Finanssivalvonta vaatii 42 d tai 42 e §:ssä tarkoitettulta henkilöltä selvityksen siitä, että hän täyttää mainitussa pykälässä säädetyt vaatimukset tai siitä että hän ei ole ollut konkurssissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta selvitykseksi vastaavat asiakirjat kuin Suomen kansalaiselta.

Finanssivalvonnan on myös hyväksyttävä 1 momentissa tarkoitetuksi selvitykseksi tuomioistuimen antama rekisteriote tai, jos tällaista ei ole saatavissa, vastaava asiakirja, jonka toimivaltaisen oikeus- tai hallintoviranomainen on antanut siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen 42 d tai 42 e §:ssä tarkoitettu henkilö on. Jos edellä tarkoitettut asiakirjat eivät ole saatavissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi vakuutus, jonka 42 d tai 42 e §:ssä tarkoitettu henkilö on antanut Finanssivalvonnalle tai toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle tai notaarille siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen hän on. Edellä tarkoitettun oikeus- tai hallintoviranomaisen tai notaarin on todistettava vakuutus oikeaksi.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi siitä, että toisen ETA-valtion kuin Suomen kansalainen ei ole ollut konkurssissa, hänen toisen ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaiselle viranomaiselle tai ammatti- tai toimialajärjestölle asiasta antama kirjallinen vakuutus.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa niiden myöntämispäivästä.

42 g §

Eläkesäätiöllä on oltava palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus eläkesäätiön riskiprofiiliin. Palkka- ja palkkiopolitiikkaa on sovellettava myös eläkesäätiön ulkoistettua toimintaa hoitaviin palveluyrityksiin elleivät ne kuulu seuraavien säädösten soveltamisalaan:

1) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY;

2) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY;

3) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU;

4) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU;

5) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU.

Palkka- ja palkkiopolitiikan tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Palkka- ja palkkiopolitiikan vahvistamisen, täytäntöönpanon ja ylläpidon on sovittava yhteen eläkesäätiön toiminnan, riskiprofiilin, tavoitteiden, pitkän aikavälin etujen, rahoitusvakauden ja suorituskyvyn kanssa. Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa eläkesäätiön riskiprofiilin tai sääntöjen kanssa.

Eläkesäätiön on vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet, joiden ajantasaisuutta on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein. Eläkesäätiö vastaa palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanosta ja sen tulee hallinnoida sekä valvoa palkkoja ja palkkioita selkeästi, läpinäkyvästi ja tehokkaasti. Eläkesäätiön on säännöllisesti julkistettava merkitykselliset tiedot palkka- ja palkkiopolitiikastaan, jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) toisin säädetä. Eläkesäätiön palkka- ja palkkiopolitiikan on:

- 1) tuettava eläkesäätiön turvaavaa, varovaista ja tehokasta johtamista ja hallinnointia;
- 2) vastattava eläkesäätiön hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin etuja;
- 3) sisällettävä toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään eturistiriidat;
- 4) oltava johdonmukainen moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

42 h §

Eläkesäätiöllä on oltava keskeiset toiminnot. Eläkesäätiön keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden tulee voida hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja riippumattomasti.

Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta 42 k §:ssä tarkoitettuun sisäisen tarkastuksen toimintoon, jonka tulee olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tai organisaatioyksikön on oltava eri kuin sillä työnantajalla, joka vakuuttaa työntekijöitä tai muita henkilöitä eläkesäätiössä, samaa keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö. Sen estämättä, mitä edellä säädetään, Finanssivalvonta voi eläkesäätiön hakemuksesta myöntää luvan suorittuttaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin edellä tarkoitettu työnantaja, jos eläkesäätiö antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan kanssa ja jos eläkesäätiön toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellyttä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

42 i §

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava kaikki olennaiset havainnot vastualueeltaan ja niiden johdosta antamansa suositukset toimenpiteiksi eläkesäätiön hallitukselle, joka päättää tarvittavista toimenpiteistä.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on, rajoittamatta oikeutta olla todistamatta itseään vastaan, ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos eläkesäätiön hallitus ei toteuta asianmukaisia ja oikea-aikaisia korjaavia toimia, kun keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö on ilmoittanut eläkesäätiön hallitukselle havainneensa:

1) huomattavan riskin, ettei eläkesäätiö noudata merkittävää lakisääteistä vaatimusta, ja tämä voisi vaikuttaa merkittävästi vakuutettujen ja etuudensaajien etuihin;

2) toimintonsa suorittamisen yhteydessä eläkesäätiöön ja sen toimintaan sovellettavien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten merkittävän aineellisen rikkomisen.

42 j §

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintatoiminnon on edistettävä riskienhallintajärjestelmän toimintaa. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla strategioita, prosesseja ja menettelyjä eläkesäätiöön ja sen lisäeläkejärjestelyihin kohdistuvien yksittäisten ja yhdistettyjen riskien sekä näiden keskinäisten yhteyksien säännöllistä tunnistamista, mittaamista, seuranta, hallintaa ja ilmoittamista varten. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ja niiden keskinäisistä yhteyksistä ilmoittamiseksi eläkesäätiön hallitukselle.

Eläkesäätiön riskienhallintajärjestelmän tulee sopia yhteen eläkesäätiön organisaation ja päätöksentekoprosessin kanssa. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa riskit, joita voi esiintyä eläkesäätiössä tai ulkoistettuja toimintoja hoitavissa palveluyrityksissä ja sen tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) vakuutusliike ja varausten muodostaminen;
- 2) varojen ja velkojen hallinta;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

- 3) sijoitukset, erityisesti johdannaiset, arvopaperistettut tuotteet ja vastaavat sitoumukset;
- 4) likviditeetti ja keskittymäriskin hallinta;
- 5) operatiivisten riskien hallinta;
- 6) vakuuttaminen ja muut riskienvähentämistekniikat;
- 7) sijoitussalkkua ja sen hoitoa koskevat ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät riskit ja niiden hallinta.

Jos vakuutetut ja etuudensaaajat kantavat eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaaajien kannalta.

42 k §

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen on arvioitava, ovatko sisäinen valvontajärjestelmä, hallintojärjestelmän muut osatekijät ja ulkoistetut toiminnot riittäviä ja tehokkaita. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

42 l §

Jos eläkesäätiö itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on oltava tehokas aktuaaritoiminto, joka:

- 1) koordinoi ja valvoo vakuutusteknisen eläkevastuun laskentaa;
- 2) arvioi vakuutusteknisen eläkevastuun laskennassa käytettävien menetelmien ja mallien sekä näitä varten tehtyjen olettamien asianmukaisuuden;
- 3) arvioi vakuutusteknisen eläkevastuun laskennassa käytettyjen tietojen riittävyyden ja laadun;
- 4) vertaa vakuutusteknisen eläkevastuun laskentaa varten tehtyjä olettamia kokemuseräisiin tietoihin;
- 5) ilmoittaa eläkesäätiön hallitukselle vakuutusteknisen eläkevastuun laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;
- 6) antaa lausunnon eläkesäätiön yleisestä vakuutuspolitiikasta, jos sillä on käytössä tällainen politiikka;
- 7) antaa lausunnon eläkesäätiön vakuutusjärjestelyjen asianmukaisuudesta, jos sillä on käytössä tällaisia järjestelyjä;
- 8) edistää riskienhallintajärjestelmän tehokasta täytäntöönpanoa.

42 m §

Eläkesäätiön on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienarviointi on dokumentoitava. Riskienarviointi on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun eläkesäätiön tai sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofiilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Jos tietyn lisäeläkejärjestelyn riskiprofiili muuttuu merkittävästi, riskienarviointi voidaan rajoittaa mainittuun lisäeläkejärjestelyyn. Riskienarviointi on otettava huomioon eläkesäätiön strategisissa päätöksissä.

Riskienarviointiin on sisällyttävä:

- 1) kuvaus siitä, kuinka riskienarviointi on sisällytetty eläkesäätiön johto-, hallinnointi- ja päätöksentekoprosesseihin;
- 2) arviointi riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

3) kuvaus siitä, kuinka eläkesäätiö estää eturistiriidat eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan kanssa, jos eläkesäätiö ulkoistaa keskeisiä toimintoja edellä tarkoitettulle työnantajalle 42 h §:n 3 momentin mukaisesti;

4) arviointi eläkesäätiön kokonaisrahoitustarpeesta ja tervehdyttämissuunnitelmasta, jos eläkesäätiöllä on tervehdyttämissuunnitelma;

5) arviointi vakuutetuille ja etuudensaajille aiheutuvista riskeistä, jotka liittyvät heidän eläke-etuuksiensa maksatukseen, sekä korjaavien toimien tehokkuudesta ottaen huomioon indeksointimekanismit ja kertyneiden etuuksien vähentämismekanismit mukaan lukien missä määrin ja millä ehdoilla kertyneitä eläke-etuuksia voidaan vähentää ja kuka vähennyksen toteuttaa;

6) laadullinen arviointi mekanismeista, joilla suojataan eläke-etuuksia mukaan lukien eläkesäätiötä tai vakuutettuja ja etuudensaajia hyödyttävät takeet, sopimukset ja muu eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan antama taloudellinen tuki, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY soveltamisalaan kuuluvan vakuutusyrityksen antama vakuutus tai jälleenvakuutus tai eläkkeiden suojajärjestelmä;

7) laadullinen arviointi operatiivisista riskeistä;

8) kun ympäristö, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, arviointi uusista tai kehittymässä olevista riskeistä mukaan lukien ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön liittyvistä riskeistä sekä sosiaalisista riskeistä ja sääntelyn muuttumisen aiheuttamaan omaisuuserien arvonalenemiseen liittyvistä riskeistä.

Riskienarvioinnin soveltamiseksi eläkesäätiöllä on oltava käytössä menetelmät, joilla tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, joille se on altistunut tai saattaa altistua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja joilla saattaa olla vaikutusta eläkesäätiön kykyyn huolehtia velvoitteistaan. Näiden menetelmien tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön toimintoihin sisältyvien riskien suuruuteen, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Käytetyt menetelmät on selostettava eläkesäätiön riskienarvioinnissa.

Eläkesäätiön on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riskienarvioinnista. Finanssivalvonnalle toimitettavassa yhteenvedossa tulee olla ainakin riskienarvioinnin tulokset ja kuvaus riskienarvioinnissa käytetyistä menetelmistä.

42 n §

Eläkesäätiön on laadittava ja julkistettava vuositilinpäätös ja toimintakertomus, joissa otetaan huomioon jokainen sen hallinnoima lisäeläkejärjestely sekä tarvittaessa kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva eläkesäätiön varoista, vastuista ja rahoitusasemasta, ja siinä on esitettävä merkittävät sijoitukset. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen tulee olla keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä eläkesäätiön hallituksen ja tilintarkastajan asianmukaisesti hyväksymiä.

42 o §

Sen lisäksi, mitä 47 a §:ssä säädetään, eläkesäätiön sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) prosessit riskien hallitsemiseksi;
- 2) ympäristön sekä sosiaalisten ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioon ottaminen sijoituspolitiikassa;
- 3) miten eläkesäätiö välttää yksinomaista ja mekaanista tukeutumista luottoluokituksiin;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

4) eläkesäätiön luottoarviointiprosessi ja sen riittävyys ottaen huomioon eläkesäätiön toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Eläkesäätiön on julkistettava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

42 p §

Eläkesäätiö voi ulkoistaa toimintaansa palveluyrityksille, jotka toimivat eläkesäätiön puolesta. Keskeisiä toimintoja tai muita tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

- 1) eläkesäätiön hallintojärjestelmän laadun heikkenemiseen;
- 2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;
- 3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen;
- 4) vakuutetuille ja etuudensaajille tarjottavan jatkuvan ja tyydyttävän palvelun heikkenemiseen.

Eläkesäätiö on toiminnan ulkoistamisesta huolimatta vastuussa kaikista sitä koskevien säädösten ja määräysten mukaisista velvoitteista. Eläkesäätiön on varmistettava ulkoistetun toiminnan moitteettomuus palveluyrityksen valintamenettelyn ja jatkuvan seurannan avulla.

Eläkesäätiön toiminnan ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa määritetään selkeästi eläkesäätiön ja palveluyrityksen oikeudet ja velvollisuudet.

42 q §

Eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa toimintojaan. Jos ulkoistaminen koskee eläkesäätiön keskeisiä toimintoja, johtamista tai hallinnointia, eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa. Eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle myös ulkoistetun toimintoon liittyvistä merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnalla on oikeus ilman aiheetonta viivytystä saada eläkesäätiöltä ja palveluyritykseltä tietoja ulkoistetuista toiminnoista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta.

42 r §

Eläkesäätiöllä on oikeus nimetä omaisuudenhoitajakseen ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lisäeläkelaitos tai yhteisö sekä ETA-valtioon sijoittunut omaisuudenhoitaja, joka on hyväksytty tämän toiminnan harjoittamiseen jonkin 42 g §:n 1 momentin 1—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti.

42 s §

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan, eläkesäätiön tulee nimetä lisäeläkejärjestelyn 42 u §:ssä tarkoitettuun varojen säilyttämiseen ja 42 v §:ssä tarkoitettuun varojen valvontaan yksi tai useampi ETA-valtioon sijoittautunut säilytysyhteisö, joka on hyväksytty jonkin 42 g §:n 1 momentin 1 tai 3—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti. Säilytysyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksessa tulee määrittää säilytysyhteisölle toimitettavat tiedot, jotta säilytysyhteisö voi suorittaa sille säädetyt tehtävät.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat eivät kannaa lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskiä kokonaan, eläkesäätiöllä on oltava järjestelmä, jolla ehkäistään ja ratkaistaan sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välisiä lisäeläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja omaisuudenhoitoon liittyviä eturistiriitoja. Eläkesäätiön edellä tarkoitettua järjestelmää on:

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

- 1) varmistettava, että rahoitusvälineitä hoidetaan ja suojellaan asianmukaisesti;
- 2) pidettävä kirjaa, jonka avulla eläkesäätiö kykenee yksilöimään kaikki varat jatkuvasti ja viipymättä;
- 3) toteutettava tarvittavat toimenpiteet varojen säilyttämiseen liittyvien eturistiriitojen estämiseksi;
- 4) toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot siitä, miten varoja säilytetään. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitettusta järjestelmästä.

42 t §

Säilytisyhteisön on varoja säilyttäessään sekä valvontatehtäviä suorittaessaan toimittava rehellisesti, oikeudenmukaisesti, ammattitaitoisesti, riippumattomasti sekä vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Säilytisyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja, sen ja eläkesäätiön tai sen vakuutettujen tai etuudensaajien välillä, ellei se ole toiminnallisesti ja hierarkisesti erottanut säilytystehtäviensä hoitamista sellaisista muista tehtävistä, joihin voi liittyä eturistiriitoja ja ellei se tunnista, käsittele ja valvo eturistiriitoja ja ilmoita niistä vakuutetuille, etuudensaajille ja eläkesäätiön hallitukselle.

42 u §

Kun eläkesäätiön lisäeläkejärjestelyyn liittyvät rahoitusvälineistä muodostuvat ja säilytettäväksi kelpaavat varat annetaan säilytisyhteisön säilytettäväksi, tulee säilytisyhteisön säilyttää kaikkia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytisyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytisyhteisölle. Säilytisyhteisön on tätä varten varmistettava, että rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata säilytisyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille, kirjataan eläkesäätiön nimissä avatuille erillisille tileille rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, jotta niiden voidaan milloin tahansa todeta kuuluvan edellä tarkoitettulle eläkesäätiölle tai vakuutetuille ja etuudensaajille.

Jos eläkesäätiön lisäeläkejärjestelyyn liittyvät varat koostuvat muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista varoista, säilytisyhteisön on todennettava, että eläkesäätiö omistaa varat, ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Todentaminen on tehtävä eläkesäätiön toimittamien tietojen tai asiakirjojen perusteella sekä saatavilla olevan ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytisyhteisön on pidettävä kirjanpitoa ajan tasalla.

Säilytisyhteisö on vastuussa eläkesäätiölle, vakuutetuille ja etuudensaajille tappioista, joita niille aiheutuu säilytisyhteisön velvoitteiden tahallisuudesta tai tuottamuksellisesta laiminlyömisestä taikka tehtävien puutteellisesta suorittamisesta. Tähän vastuuseen ei vaikuta se, onko säilytisyhteisö siirtänyt kaikki tai osan säilyttämistään varoista kolmannelle osapuolelle.

42 v §

Valvontaan nimetyn säilytisyhteisön on 42 u §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien lisäksi:

- 1) toteutettava eläkesäätiön toimeksiannot, jos ne eivät ole ristiriidassa lain tai eläkesäätiön sääntöjen kanssa;
- 2) varmistettava, että eläkesäätiön varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan eläkesäätiölle yleisesti käytössä olevia määräaikoja noudattaen;
- 3) varmistettava, että varojen tuotot käytetään eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä säilytysyhteisölle muita valvontatehtäviä.

44 §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun on vastattava jatkuvasti niiden sääntöjen mukaisten lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia. Eläkesäätiön vakuutusmatemaatikon on laskettava eläkevastuu vuosittain. Eläkevastuun laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti vakuutettujen ja etuudensaajien etuuksien turvaaminen. Eläkevastuun laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyihin liittyvien riskien odotetut muutokset. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen. Niiden muuttaminen voi olla perusteltua, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja eläkevastuun laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

44 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on valittava vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko varovaisuutta noudattaen.

Finanssivalvonta antaa määräyksen vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärästä. Finanssivalvonnan on enimmäiskorkoa määrätessään otettava huomioon:

1) korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen, valtion joukkovelkakirjalainojen, Euroopan vakuusmekanismin joukkovelkakirjalainojen, Euroopan investointipankin joukkovelkakirjalainojen tai Euroopan rahoitusvakausvälineen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto;

2) eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläketointia vastaavien varojen yleinen tuottotaso.

Finanssivalvonta voi antaa A-eläkesäätiölle ja AB-eläkesäätiölle hakemuksesta luvan käyttää vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa 2 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuuta kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin edellä mainitun eläkevastuun kesto. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta.

44 b §

Jos A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisperusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen eläkevastuu on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, Finanssivalvonta voi myöntää eläkesäätiölle luvan sallia 43 §:n 5 momentin mukainen vastuuvajaus, joka on katettava 46 §:n 6 momentin mukaisesti määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa (*katevajaus*).

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkesäätiö laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman katevajuksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkesäätiön arvioituun katevajuksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava vakuutettujen sekä etuudensaajien saatavilla.

Suunnitelmassa on otettava huomioon A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston varojen ja vastuiden vastaavuus, riskiprofiili, maksuvalmiussuunnitelma, eläke-etuuksien saamiseen oikeutettujen vakuutettujen ikärakenne, perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä rahastoimattomien ja osittain rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttaminen täysin rahastoiduiksi.

Jos lisäeläkejärjestely puretaan 1 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa, A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on laadittava suunnitelma purettavan lisäeläkejärjestelyn vastuiden ja varojen siirtämiseksi toiselle lisäeläketoimintaa harjoittavalle eläkesäätiölle, eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Suunnitelman pääsisällön on oltava vakuutettujen saatavilla.

46 §

Katettaessa eläkevastuun bruttomäärää on huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai samaan yritysyhdykseen kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden varoihin eivät saa asettaa A-eläkesäätiötä tai AB-eläkesäätiön A-osastoa alttiiksi liialliselle riskien keskittymiselle. Kun eläkesäätiössä on useita työntantajayrityksiä, sijoitukset näihin työntantajayrityksiin on tehtävä varovaisuutta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.

46 a §

ETA-valtioon rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltiot 46 b, 47 b—47 d, 47 f, 47 h—47 j ja 47 l—47 p §:ää sovellettaessa.

46 b §

A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiön A-osasto voi käyttää johdannaissopimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Johdannaissopimusten kohde-etuuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat eläkesäätiön vapaaehtoisen lisäeläketoiminnan eläkevastuun katteena. Eläkesäätiön on johdannaissopimuksia tehdessään vältettävä liiallista yhteen vastapuoleen liittyvää riskiä sekä muita johdannaisiin liittyviä riskejä. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston toimintaan liittyvät johdannaissopimukset on luettava vapaaehtoisen lisäeläketoiminnan varoihin. Johdannaissopimukset on arvostettava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon kohde-etuus.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä johdannaissopimusten käytöstä eläkesäätiön vapaaehtoisessa lisäeläketoiminnassa.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

47 §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on katettava vapaaehtoisista lisäeläkkeistä ja muista etuuksista aiheutuva eläkevastuunsa. Eläkevastuusta voidaan tällöin vähentää 44 b §:n 1 momentissa tarkoitetun katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun eläkevastuun katteeseen sovelletaan vastaavasti, mitä 46 §:n 2—6 momentissa säädetään eläkevastuun bruttomäärän kattamisesta. Mainitun pykälän 5 momentin 8 kohdan mukaista saamista vastuunjaosta koskevaa säännöstä ei kuitenkaan sovelleta. Katteesta 75 prosenttia on oltava sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita tarkoitetaan 46 §:n 3 momentissa.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset eläkesäätiön eläkevastuun katteen luetteloinnista.

47 b §

Eläkevastuun koko bruttomäärän katteena saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö taikka muu sellainen yhteisö, jonka Finanssivalvonta rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

6) Euroopan investointipankin liikkeelle laskemia tai takaamia sijoituksia Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaissijoitusrahastoon, eurooppalaisen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahastoon tai eurooppalaiseen riskipääomarahastoon;

7) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—6 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 c §

Enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 47 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 47 b §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu yhteisö;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

Mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös velkasitoumuksiin, joilla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

47 d §

Enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, osuuksia ja osakkeisiin rinnastuvia vaihtokelpoisia arvopapereita;

2) yhteisön, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, antamia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b tai 47 c §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b tai 47 c §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös kaupankäyntiin monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 p §

Enintään 10 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista saadaan sijoittaa seuraaviin kohteisiin, kun niillä ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä:

1) osakkeisiin, osuuksiin ja osakkeisiin rinnastuviin arvopapereihin;

2) sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus, kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

3) joukkovelkakirjoihin;

4) muihin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti.

48 e §

Jos vapaaehtoista lisäeläkeketoimintaa harjoittava eläkesäätiö itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, eläkesäätiöllä on jatkuvasti oltava eläkevastuun lisäksi riittävä määrä omia varoja, joilla se pystyy täyttämään vakuutuskassalain (1164/1992) 83 v—83 y §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*omien varojen vähimmäismäärä*).

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Eläkesäätiön 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

- 1) sidotun ja vapaan oman pääoman rahastot;
- 2) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 3) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä tarkoitettut vapaaehtoiset varaukset;

4) eläkesäätiön hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella taseen omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisenä;

5) eläkesäätiön hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta peruspääoman määrästä, kun 25 prosenttia eläkesäätiön peruspääomasta on maksettu.

Eläkesäätiön 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

- 1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;
- 2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus;
- 3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;

4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä;

5) johdannaissopimuksista eläkesäätiölle koitua mahdollinen enimmäistappio.

Edellä 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettua maksamatta olevaa määrää saa lukea omiin varoihin enintään määrän, joka vastaa 50 prosenttia omien varojen määrästä tai omien varojen vähimmäismäärästä, sen mukaan kumpi on alhaisempi.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä;
- 2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimitamisen ajankohdasta.

49 a §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi eläkesäätiön säännöt, joista käy ilmi heidän lisäeläkeoikeuksiensa laajuus, etuuksien saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan.

Kunkin etuudensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin etuudensaajan ja tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto eläkesäätiön sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

49 b §

Vakuutettujen, etuudensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

- 1) tilinpäätös ja toimintakertomus ja, jos eläkesäätiö vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelystä, kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus;
- 2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Vakuutettujen on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

- 1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;
- 2) etuuksien tasosta vakuutussuhteen päättyessä;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

3) eläkesäätion säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen vakuutussuhde päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

49 c §

Eläkesäätion antamien tässä luvussa tarkoitettujen tietojen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- 1) ne on saatettu ajan tasalle säännöllisesti;
- 2) ne on kirjoitettu selkeästi käyttäen selkeää, ytimekästä ja ymmärrettävää kieltä sekä välttäen ammattikieltä ja teknisiä termejä;
- 3) niiden käsitteistö ja sisältö ovat johdonmukaisia ja tiedot eivät ole harhaanjohtavia;
- 4) niiden esitystapa on helppolukuinen;
- 5) ne ovat saatavilla suomen tai ruotsin kielellä;
- 6) ne on asetettu mahdollisten vakuutettujen, vakuutettujen ja etuudensaajien saataville veloituksetta sähköisessä muodossa tai paperikopiona.

49 d §

Eläkesäätion on annettava vakuutetuille ja etuudensaajille riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista, erityisesti seuraavat tiedot:

- 1) eläkesäätion nimi ja ETA-valtio, jossa se on rekisteröity tai hyväksytty, sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi;
- 2) lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeudet ja velvollisuudet;
- 3) sijoitusprofiilia koskevat tiedot;
- 4) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien rahoitusriskien luonne;
- 5) lisäeläkejärjestelyn täysimääräisiä tai osittaisia takeita taikka tiettyä etuuksien tasoa mahdollisesti koskevat ehdot tai, jos lisäeläkejärjestelyn nojalla ei anneta mitään takeita, maininta siitä;
- 6) mahdolliset mekanismit, joilla kertyneitä etuuksia suojataan, tai mahdolliset etuuksien vähentämismekanismit;
- 7) jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi;
- 8) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenne järjestelmissä, joissa ei vahvisteta tiettyä etuuksien tasoa;
- 9) vakuutetuille tarjolla olevat eläke-etuuksien ottamista koskevat vaihtoehdot;
- 10) jos vakuutetuilla on oikeus eläkeoikeuksien siirtoon, tiedot tällaiseen siirtoon liittyvistä järjestelyistä.

Niissä lisäeläkejärjestelyissä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa tarjotaan useampi kuin yksi vaihtoehto, joilla on eri sijoitusprofiili, vakuutetuille on ilmoitettava ehdot, jotka koskevat saatavilla olevia sijoitusvaihtoehtoja ja oletuksena olevaa sijoitusvaihtoehtoa sekä lisäeläkejärjestelyn sääntö, jonka mukaan vakuutettu liitetään yksittäiseen sijoitusvaihtoehtoon.

Eläkesäätion on annettava vakuutetuille, etuudensaajille ja heidän edustajilleen kohtuullisen ajan kuluessa kaikki lisäeläkejärjestelyn sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tie-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

dot sekä asetettava heidän saatavilleen selvitys vakuutusteknisen eläkevastuun merkittävien muutosten vaikutuksista vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

49 e §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetun, etuudensaajan tai heidän edustajiensa pyynnöstä seuraavat lisätiedot:

- 1) vuositilinpäätös ja toimintakertomus sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys;
- 2) tarkemmat tiedot olettamista, joita on käytetty 49 f §:ssä tarkoitettulla lisäeläke-etuusotteella ilmoitetun eläke-ennusteen ja mahdollisen talousskenaarion tuottamisessa.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

49 f §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille veloituksetta vähintään kerran vuodessa sähköisessä muodossa tai paperikopiona lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä asiakirja, jonka otsikossa on maininta lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vakuutetulle on toimitettava pyynnöstä paperikopio sähköisesti toimitettujen tietojen lisäksi. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteen tietojen tulee olla tarkkoja ja ajantasaisia.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on ilmoitettava vakuutetulle vähintään:

- 1) vakuutetun henkilötiedot ja eläkeikä;
- 2) eläkesäätiön nimi ja osoite sekä vakuutetun lisäeläkejärjestelyn tunnistetiedot;
- 3) tiedot lisäeläkejärjestelyn tarjoamista takeista ja tarvittaessa, mistä lisätietoja on saatavissa;
- 4) tiedot vakuutetun eläkeiän perusteella tehdyistä lisäeläke-ennusteista ja vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että ennusteet saattavat poiketa etuuksien lopullisesta arvosta sekä talousskenaarioihin perustuvien lisäeläke-ennusteiden osalta, myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 5) tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista tai karttuneesta pääomasta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 6) tiedot eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan ja vakuutetun lisäeläkejärjestelyyn suorittamista maksuista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 7) erittely eläkesäätiön vähentämistä kustannuksista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta;
- 8) tiedot koko lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta;
- 9) selkeästi tarkka päivämäärä, johon tiedot viittaavat;
- 9) selkeästi tarkat päivämäärät, johon tiedoissa viitataan;
- 10) tietoihin tulleet merkittävät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on 2 momentissa ilmoitettavien tietojen lisäksi ilmoitettava, mistä ja millä tavalla vakuutettu saa:

- 1) käytännönläheiset lisätiedot lisäeläkejärjestelyn vakuutetulle tarjoamista vaihtoehtoista;
- 2) vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen;
- 3) tiedot olettamista, joita käytetään elinkorkoina ilmaistuihin määriin, erityisesti kun kyse on elinkoron tasosta, tarjoajan tyypistä ja elinkoron kestosta;
- 4) tiedot etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

5) lisätietoja, jos kyse on lisäeläkejärjestelyistä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa jäsen sidotaan sijoitusvaihtoehtoon kyseisessä lisäeläkejärjestelyssä vahvistetulla erityisellä säännöllä.

Finanssivalvonta antaa määräyksen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista, joita eläkesäätiön on käytettävä määrittäessään sijoitusten vuotuisen tuottoprosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat.

49 g §

Eläkesäätiön on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille, joita ei liitetä automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, sekä vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, viipymättä lisäeläkejärjestelyyn liittämisen jälkeen seuraavat tiedot:

- 1) heidän käytettävissään olevat merkitykselliset vaihtoehdot, sijoitusvaihtoehdot mukaan luettuina;
- 2) lisäeläkejärjestelyn merkitykselliset ominaisuudet, etuuksien luonne mukaan luettuna;
- 3) tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa, ja jos on, miten;
- 4) mistä lisätietoja on saatavilla.

Kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, eläkesäätiön on annettava mahdollisille vakuutetuille tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

49 h §

Eläkesäätiön on toimitettava vakuutetuille lisäeläkkeen eläke-etuusotteen lisäksi tiedot heille tarjolla olevista vaihtoehdoista lisäeläke-etuuksien maksamiseksi hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä.

Eläkesäätiön on annettava etuudensaajille säännöllisesti tiedot maksussa olevista etuuksista ja vaihtoehdoista niiden maksamiseksi. Lisäksi etuudensaajille on ilmoitettava viipymättä päätöksen antamisen jälkeen ja kolme kuukautta ennen päätöksen täytäntöönpanoa sellaisesta päätöksestä, jonka seurauksena on maksettavien etuuksien väheneminen. Jos etuuksien maksussa ollessa etuudensaajat kantavat merkittävän sijoitusriskin, etuudensaajille on annettava säännöllisesti asianmukaiset tiedot.

69 §

Jos Finanssivalvonta katsoo eläkesäätiön joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että eläkesäätiö on purettava, Finanssivalvonta voi kieltää eläkesäätiötä luovuttamasta tai panttaamasta omaisuuttaan.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

8 a luku

Eläkesäätiöiden lisäeläketoiminnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta

69 a §

Tätä lukua sovelletaan eläkesäätiöiden valvontaan sen lisäksi, mitä 8 luvussa säädetään, **sekä ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvontaan.**

Mitä tässä luvussa säädetään eläkesäätiöstä, sovelletaan vain A-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön A-osastoon.

Finanssivalvonta valvoo, että eläkesäätiö täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetty edellytykset. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että eläkesäätiö täyttää vaatimukset, jotka koskevat:

- 1) 6 luvussa säädettyä vakuutusteknistä eläkevastuuta ja sen rahoittamista;
- 2) 48 e §:ssä säädettyjä omia varoja, käytettävissä olevaa omien varojen vähimmäismäärää ja vaadittua omien varojen vähimmäismäärää;
- 3) 6 luvun sekä 5 a ja 5 b §:n sijoittamista koskevia säännöksiä;
- 4) 5 a luvussa säädettyä hallintojärjestelmää ja sijoitusten hoitoa;
- 5) 7 luvussa säädettyjä vakuutetuille ja etuudensaajille toimitettavia tietoja.

69 b §

Valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojele sekä eläkesäätiön vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen.

Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan.

Finanssivalvonnan on tehtävä valvonnan vaikuttavuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa suhteessa tarkastuksia eläkesäätiön toimitiloissa ja valvontatoimenpiteitä eläkesäätiön toimitilojen ulkopuolella. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkasteltava toimiensa vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen.

69 c §

Finanssivalvonnan on eläkesäätiötä valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja eläkesäätiölle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan tulee eläkesäätiötä valvoessaan erityisesti arvioida:

- 1) täyttääkö eläkesäätiön hallintojärjestelmä 5 a luvussa säädetty laadulliset vaatimukset;
- 2) eläkesäätiön toiminnan riskejä ja sen kykyä arvioida ja hallita edellä tarkoitettuja riskejä.

Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä, joiden avulla se voi havaita eläkesäätiön taloudellisen tilan heikkenemisen ja seurata eläkesäätiön toimenpiteitä heikkenemisen estämiseksi.

Finanssivalvonnan on vahvistettava valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus ottaen huomioon eläkesäätiön koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Finanssivalvonnan on julkistettava kuvaus 1—3 momentissa säädetyn valvontamenettelyn vaiheista ja yleisistä periaatteista.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

69 d §

Eläkesäätiön, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheutonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Erityisesti on toimitettava:

- 1) oma riskienarviointi, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevista periaatteista, tilinpäätös ja toimintakertomus;
- 2) sisäiset osavuosisikaukset, vakuutusmatemaattiset arviot ja yksityiskohtaiset oletamat, varojen ja vastuiden vastaavuutta koskevat selvitykset, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden noudattamisesta, selvitys suunnitelmien mukaisten maksuosuuksien suorittamisesta ja tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastuskertomus.

69 e §

Finanssivalvonta valvoo eläkesäätiön ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyn 42 p §:n noudattamista erityisesti, kun ulkoistamisella on vaikutusta eläkesäätiön taloudelliseen asemaan tai valvonnan vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentissa säädetään valvottavan ja muun Finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa suoritettavasta tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaisen palveluyrittäjän toimipaikassa suoritettavaan tarkastukseen, jolle eläkesäätiö on ulkoistanut toimintojaan. Mitä edellä säädetään palveluyrittäjän toimipaikassa tehtävästä tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaiseen palveluntarjoajaan, jolle eläkesäätiön palveluyrittäjä on edelleen ulkoistanut eläkesäätiön toimintoja.

69 f §

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

- 1) riskien ja etujen oikeudenmukaisesta jakautumisesta eri sukupolvien välillä säädettyä 6 a §:ää;
- 2) hallintojärjestelmästä, omaisuudenhoidosta ja säilytysyhteisön käyttämisestä 5 a luvussa säädettyä;
- 3) eläkevastuusta, sen kattamisesta, sijoittamisesta sekä vakavaraisuuspääomasta 5 §:n 1 momentissa, 5 a ja 5 b §:ssä, 44, 44 a ja 44 b §:ssä, 46 §:n 2 momentissa, 46 b, 47, 47 b—47 d, 47 p ja 48 e §:ssä säädettyä;
- 4) tietojentoimittamisesta vakuutetuille ja etuudensaajille 49 c—49 h §:ssä säädettyä;
- 5) rajat ylittävästä toiminnasta 13 a luvussa säädettyä tai rajat ylittävistä siirroista 13 b luvussa säädettyä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rikemaksun määräämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa rikemaksun määräämisestä säädetään.

69 g §

Finanssivalvonta voi 69 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kieltää 42 r §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan ja 42 s §:ssä tarkoitetun säilytysyhteisön hallinnassa olevien eläkesäätiön varojen käyttämisen.

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomeen sijoittautuneen omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön hal-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

lussa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä.

69 h §

Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkesäätöön toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös.

69 i §

Finanssivalvonta valvoo siten kuin 125 j §:ssä säädetään, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanottavana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä vapaaehtoisin lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Jos eläkesäätö harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ne tämän lain säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työeläkesäädäntöä, sekä niihin tehty muutokset säännöllisesti kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.

69 j §

Finanssivalvonnan on edistettävä tietojenvaihtoa ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvontaa koskevien parhaiden käytäntöjen ja yhteistyön kehittämiseksi, kilpailun vääristymisen estämiseksi sekä rajat ylittävän toiminnan ja rajat ylittävien siirtojen edellytysten turvaamiseksi. Finanssivalvonnan on tietojenvaihtoa edistäessään toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa.

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä Euroopan komission kanssa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvonnan helpottamiseksi.

Finanssivalvonnan on valvoessaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa toimittava yhteistyössä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen kanssa Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 mukaisesti sekä toimitettava ilman aiheutonta viivytystä edellä mainitun asetuksen 35 artiklan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikki tiedot, joita tämä tarvitsee edellä mainitun direktiivin ja edellä mainitun asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamiseen liittyvistä merkittävistä vaikeuksista ja pyrittävä yhteistyössä Euroopan komission, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja muun ETA-valtion toimivaltaisten viranomaisten kanssa ratkaisemaan edellä tarkoitettut vaikeudet viipymättä.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

125 a §

Tätä lukua sovelletaan ETA-lisäeläkesäätiön ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävään toimintaan.

A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkesäätiönä. Luvan hakemiseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävää toimintaa koskevasta luvasta.

ETA-lisäeläkesäätiönä toimivan AB-eläkesäätiön B-osasto ei saa harjoittaa rajat ylittävää toimintaa.

125 b §

ETA-lisäeläkesäätiön on haettava Finanssivalvonnalta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista ja siihen liittyvän rahoituksen vastaanottamista rahoittavalta yritykseltä.

ETA-lisäeläkesäätiön on ilmoitettava hakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

- 1) vastaanottava valtio;
- 2) rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka;
- 3) rahoittavaa yritystä varten hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteet.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

125 c §

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkesäätiöllä on sen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, laitoksen johtajien maine ja ammatillinen pätevyys sekä kokemus huomioon ottaen edellytykset ehdotetun rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai 125 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 125 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tietojen toimittamisesta ETA-lisäeläkesäätiölle. Ilmoitukseen on liitettävä päätös luvasta aloittaa rajat ylittävä toiminta.

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkesäätiöllä ei ole 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on evättävä 125 b §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanotti 125 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

125 d §

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkesäätiölle tieto niistä rajat ylittävässä toiminnassa noudatettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, jotka se on saanut vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta ja mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista. ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävään toimintaan ei sovelleta tämän lain 7 luvun tiedonantoa, etuuden maksamista ja eläkesäätiön vastuun rajoittamista koskevia säännöksiä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkesäätiölle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tieto niistä rajat ylittävässä toiminnassa noudatettavista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista, jotka vastaanottava valtio on asettanut mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille annettavista tiedoista ja edellä tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Edellä 125 c §:n 1 momentissa tarkoitetun luvan saanut ETA-lisäeläkesäätiö voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa saatuaan tiedon 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista tai

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

kuuden viikon kuluttua siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen on saanut 125 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

125 e §

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että ETA-lisäeläkesäätiö ei noudata toiminnassaan 125 d §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

125 f §

ETA-lisäeläkesäätiön, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava eläkevastuu täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta.

125 g §

Finanssivalvonnan on merkittävä rajat ylittävää toimintaa harjoittava A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö eläkesäätiörekisteriin myös ETA-eläkesäätiönä. Jos ETA-eläkesäätiön rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön rekisteröinti ETA-lisäeläkesäätiönä.

Finanssivalvonnan on merkittävä eläkesäätiörekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-eläkesäätiö toimii.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

125 h §

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa ja vastaanottaa rahoitusta Suomessa sijaitsevilta rahoittavilta yrityksiltä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle rajat ylittävässä toiminnassa lisäeläkejärjestelyyn sovellettavan Suomen sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevat vaatimukset. Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitettut tiedot kuuden viikon kuluessa toimivaltaisen viranomaisen toimittamien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaa koskevien vastaanottavaa valtiota, rahoittavaa yritystä, sen kotipaikkaa ja lisäeläkejärjestelyn pääpiirteitä koskevien tietojen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

125 i §

Ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa Suomessa, kun se on saanut kotivaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta 125 h §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden ja tietojen antamista koskevista vaatimuksista.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa, jos sen kotivaltion toimivaltainen viranomainen ei ole antanut sille 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuuden viikon kuluttua siitä, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedot ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toiminnan aloittamista koskevassa ilmoituksessa annetuista tiedoista.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

125 j §

Finanssivalvonta valvoo, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa 125 h §:n 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa havaitsemistaan rikkomuksista ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai niiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaa tai, jos se on välttämätöntä rikkomuksen lopettamiseksi, kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta tai kieltämisestä.

13 b luku

Rajat ylittävät siirrot

125 k §

Tätä lukua sovelletaan eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua, sekä eläkesäätiöön, joka on tehnyt Finanssivalvonnalle 1 b §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen sitä seuraavan tilikauden alusta lukien. Tätä lukua sovelletaan myös eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, jos vastaanottavana eläkesäätiönä toimiva eläkesäätiö tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos ei siirron jälkeen harjoita rajat ylittävää toimintaa.

Eläkesäätiö voi siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuun, joka sisältää vakuutusteknisen vastuuvelan eli eläkevastuun, muut velvoitteet ja oikeudet sekä siirrettävää eläkevastuuta ja muita velvoitteita vastaavat varat tai niitä vastaavan rahamaksun vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen tässä luvussa säädetyin edellytyksin.

Eläkesäätiö, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, vastaa siirron kustannuksista.

Lisäeläkejärjestelyn osan siirtämiseen sovelletaan, mitä lisäeläkejärjestelyn siirrosta tässä luvussa säädetään. Tässä luvussa tarkoitettuun lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta 11 lukua.

Mitä tässä luvussa säädetään eläkesäätiöstä, sovelletaan vain A-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön A-osastoon.

125 l §

Sen lisäksi, mitä 23 §:ssä säädetään eläkesäätiön hallituksen päätöksestä, 125 k §:n 2 momentissa tarkoitettu lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää, että enemmistö siirtävän eläkesäätiön hallituksen niistä jäsenistä, jotka edustavat toimintapiiriin kuuluvia henkilöitä, puoltaa siirtoa. Jos etuudensaajat eivät kuulu siirtävän eläkesäätiön toimintapiiriin, siirron edellytyksenä on lisäksi, että etuudensaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Etuudensaajat, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, käyttävät päätösvaltaansa äänestämällä postitse tai tietoliikenneyhteyden avulla. Etuudensaajien päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä.

Eläkesäätiön on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä siirrettävään vakuutuskantaan kuuluville vakuutetuille ja heitä edustaville hallituksen jäsenille sekä etuudensaajille ilmoitus lisäeläkejärjestelyn siirtoa koskevasta suunnitelmasta sekä pidettävä heidän saatavillaan toimistossaan tai internetsivuillaan tieto siirron ehdoista. Etuudensaajille, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

päätöksen tekemistä lähetettävä ohjeet edellä mainitussa äänestyksessä noudatettavasta menettelystä.

Lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää lisäksi, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestelyä siirretään, on antanut siihen ennakolta suostumuksensa.

125 m §

Eläkesäätiön lisäeläkejärjestelyn 125 k §:n 2 momentissa tarkoitetun rajat ylittävän siirron edellytyksenä on vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antama hyväksyminen, jonka se antaa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut ennakkosuostumuksensa toimivaltaisen viranomaisen sille toimittamaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevaan hakemukseen.

Finanssivalvonnan on saatuaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta edellä mainitun laitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen arvioitava:

1) turvataanko jäljelle jäävien vakuutettujen ja edunsaajien asema pitkällä aikavälillä siirrettäessä lisäeläkejärjestely osittain 125 k §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla;

2) ovatko vakuutettujen ja etuudensaajien yksilölliset etuudet vähintään samat siirron jälkeen;

3) ovatko siirrettävää lisäeläkejärjestelyä vastaavat varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutusteknisen eläkevastuun ja muut velvoitteet ja oikeudet 6 luvussa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on kahdeksan viikon kuluessa 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen vastaanottamisesta toimitettava arvionsa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

125 n §

Kun Finanssivalvonta on saanut vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedon siirron hyväksymisestä ja siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitetulle toimivaltaiselle viranomaiselle niistä siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joiden mukaisesti mainittua lisäeläkejärjestelyä tulee hallinnoida sekä edellä mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on lisäksi ilmoitettava vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tietojen toimittamiseen mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavista vaatimuksista sekä niitä koskevista merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus neljän viikon kuluessa siitä, kun se sai tiedon siirtoa koskevan hakemuksen hyväksymisestä.

125 o §

Jos Finanssivalvonta on 125 n §:ssä tarkoitetussa tilanteessa vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa 125 n §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonassa havaitsemistaan rikkomuksista vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu edellä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai niiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimintaa tai kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta tai kieltämisestä.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

125 p §

Eläkesäätiö voi toimia rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, jos tässä luvussa siirrolle säädetty edellytykset täyttyvät.

Siirron edellytyksenä on, että siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn kuuluvat vakuutetut ja etuudensaajat tai vakuutettujen edustajat ja etuudensaajien edustajat ovat antaneet lisäeläkejärjestelyn siirrolle ennakolta suostumuksensa. Lisäksi siirron edellytyksenä on, että siirrettävää lisäeläkejärjestelyä rahoittava yritys on antanut siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että se liittyy eläkesäätiöön työnantajana, joka täyttää 115 §:ssä tai 7 §:ssä työnantajalle säädetty vaatimukset.

Siirtävä lisäeläkelaitos vastaa siirron kustannuksista.

125 q §

Eläkesäätiön, jonka on tarkoitus toimia vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, on haettava Finanssivalvonnan lupa lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävälle siirrolle. Hakemuksessa on oltava seuraavat tiedot:

1) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka sekä ETA-valtio, jossa lisäeläkelaitos on hyväksytty tai rekisteröity;

2) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen välinen sopimus lisäeläkejärjestelyn siirrosta kaikkine ehtoineen;

3) selvitys siirrettävän lisäeläkejärjestelyn olennaisista piirteistä;

4) selvitys siirrettävästä vastuusta tai vakuutusteknisestä vastuuvastausta ja muista velvoitteista ja oikeuksista sekä vastaavista varoista tai niitä vastaavista käteisvaroista;

5) rahoittavan yrityksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka;

6) todiste 125 p §:n 2 momentissa tarkoitetuista vakuutettujen, etuudensaajien ja rahoittavan yrityksen suostumuksesta;

7) ETA-valtiot, joiden sosiaali- ja työoikeudetta sovelletaan siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu hakemus viipymättä arvioitavaksi siirtävän lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

125 r §

Finanssivalvonta arvioi 125 q §:ssä tarkoitettujen hakemusten perusteella:

1) onko lupaa hakeva eläkesäätiö toimittanut kaikki 125 q §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot;

2) ovatko eläkesäätiön hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, johtajien hyvä maine ja ammatillinen pätevyys ja kokemus aiotulle siirrolle asetettujen vaatimusten mukaisia;

3) turvataanko eläkesäätiön vakuutettujen ja etuudensaajien sekä niihin siirrettyjen vakuutettujen ja edunsaajien pitkän aikavälin edut siirron aikana ja sen jälkeen;

4) onko eläkesäätiön eläkevastuu täysin katettu siirron ajankohtana, jos siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan;

5) ovatko siirrettävät varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutustekninen eläkevastuu mukaan lukien, sekä muut velvoitteet ja oikeudet tässä laissa säädettyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on toimitettava päätöksensä hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä lupaa hakevalle eläkesäätiölle kolmen kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta sekä siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos Finanssivalvonta ei anna päätöstä kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva eläkesäätiö voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut hyväksyvän tai hylkäävän päätöksensä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksensä antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa.

125 s §

Jos rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on toimitettava vastaanottavalle eläkesäätiölle ne tiedot rajat ylittävässä toiminnassa sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista, jotka se on saanut siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Finanssivalvonnan on toimitettava edellä tarkoitetut tiedot viikon kuluessa siitä, kun se sai ne siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jos rajat ylittävää toimintaa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena harjoittava eläkesäätiö ei noudata 1 momentissa tarkoitettuja työ- ja sosiaali-oikeuden vaatimuksia tai tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

125 t §

Edellä 125 q §:ssä tarkoitettu lupaa hakeva eläkesäätiö voi ryhtyä hallinnoimaan siirrettävää lisäeläkejärjestelyä, kun se on saanut Finanssivalvonnalta 125 r §:n 2 momentissa tarkoitetun hyväksyvän päätöksen tai jos se ei ole saanut Finanssivalvonnalta hyväksyvää tai hylkäävää päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa hakemuksen tekemisestä.

Jos eläkesäätiön toimiessa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, A-eläkesäätiön merkitsemisestä eläkesäätiörekisteriin sovelletaan, mitä 125 g §:ssä säädetään.

125 u §

Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden, joka koskee lisäeläkejärjestelyn siirrossa sovellettavaa menettelyä, toimenpiteiden sisältöä tai toimivaltaisen viranomaisen toimimatta jättämistä, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 31 artiklan toisen kohdan c alakohdassa tarkoitettuun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoa-antavaan sovittelumenettelyyn.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkesäätiö, jossa on tämän lain voimaan tullessa vähemmän kuin 100 lisäeläke-toiminnassa vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonalle, että eläkesäätiö harjoittaa toimintaansa tämän lain tultua voimaan niiden eläkesäätiölain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan sellaiseen eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 lisäeläke-toiminnassa vakuutettua. Jos eläkesäätiö peruuttaa ilmoituksensa, sen toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä eläkesäätiölain säännöksiä, joita sovelletaan eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläke-toiminnassa vakuutettua.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut eläkesäätiölain 44 a §:n 4 momentin nojalla annettua säännöstä eläkekassan vastuuvelan ja eläkesäätiön eläkevastuun laskemisessa käytettävää enimmäiskorosta sovelletaan A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa kunnes Finanssivalvonnan tämän lain 44 a §:ssä tarkoitettu määräys eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärästä on voimassa.

ETA-lisäeläkesäätiö saa edelleen harjoittaa sellaista rajat ylittävää toimintaa, johon sillä on tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva Finanssivalvonnan lupa.

ETA-lisäeläkesäätiön hakemus rajat ylittävän toiminnan aloittamiseksi, joka on vireillä tämän lain voimaan tullessa, raukeaa.

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön, joka on ulkoistanut lisäeläketoimintaa palveluyritykselle, ennen tämän lain voimaantuloa, on ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 2, 3, 9 a ja 10 §, 12 §:n 2 kohta, 18, 27, 81 a ja 82 a §, 83 §:n 1 ja 2 momentti, 83 g—83 j, 83 s, 83 v—83 y, 84 a, 84 b ja 101 § sekä 14 a luku, sellaisina kuin niistä ovat 2 § laeissa 392/2006 ja 323/2015, 3 § laeissa 287/2000, 392/2006, 175/2009 ja 1250/2011, 9 a, 27, 81 a ja 82 a §, 83 §:n 1 momentti, 83 h—83 j, 84 a ja 84 b sekä 101 § laissa 392/2006, 10 § osaksi laissa 250/2002, 83 §:n 2 momentti laissa 1777/1995, 83 g § laissa 168/2017, 83 s ja 83 v—83 y § laissa 307/2015 sekä 14 a luku laeissa 392/2006 ja 1250/2011, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a, 2 b, 8 b, 8 c ja 81 b §, lakiin uusi 6 a luku, 83 §:ään uusi 8 ja 11 momentti, lakiin uusi 83 m ja 84 c—84 h § sekä lakiin uusi 9 a ja 14 b luku, seuraavasti:

2 §

Vakuutuskassaan, joka harjoittaa työntekijän eläkelain (395/2006), yrittäjän eläkelain (1272/2006), sairausvakuutuslain (1224/2004) tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainituista laeista ei muuta johdu. Tämän lain 2 a, 2 b, 8 b, 8 c ja 9 a §, 6 a luku, 81 a, 81 b, 82 a ja 83 §, 83 f §:n 3 momentti, 83 g—83 y § sekä 8, 9 a, 14 a ja 14 b luku ei kuitenkaan koske työntekijän eläkelain ja yrittäjän eläkelain mukaista eläkekassan toimintaa. Sama vakuutuskassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Tämän lain 2 a, 2 b, 8 a—8 c, 9 a, 79, 81 a, 81 b, 82 a, 83 s—83 y, 84 a—84 h §:ää sekä 6 a, 9 a, 14 a ja 14 b lukua, ei sovelleta vakuutuskassaan, joka myöntää 1 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettuja korvauksia ja avustuksia eikä vakuutuskassaan, joka myöntää 1 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin kuuluvia muita etuuksia kuin lisäeläke-etuuksia.

Mikä tämän lain nojalla koskee eläkekassan lisäeläketoimintaa, sovelletaan ETA-lisäeläkekassaan, jollei 14 a tai 14 b luvussa toisin säädetä.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, 77 e §:ää sovelletaan lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkekassaan, jossa on myös lisäeläketoimintaa harjoittava osasto, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2016/2341/EU 4 artiklassa tarkoitettua ammatillista lisäeläketoimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä ulkomaisesta ETA-lisäeläkelaitoksesta. Edellä tarkoitettu vakuutusyhtiö voi vastaanottaa tai siirtää lisäeläkejärjestelyn noudattaen, mitä tässä laissa säädetään lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävästä siirrosta.

2 a §

Tämän lain 77 c—77 q, 84 c—84 h, 101 a—101 f ja 101 h §:ää ja 14 a lukua, §:ää ei sovelleta lisäeläketoimintaan, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Tämän lain 8 b, 8 c, 77 b §:ää ja 83 §:n 2 momenttia ei sovelleta lisäeläketoimintaan, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua.

Tämän lain 27 §:n 2 momenttia, 33 a, 84 a ja 84 b §:ää, ei sovelleta lisäeläketoimintaan, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

2 b §

Sen estämättä, mitä 2 a §:ssä säädetään, eläkekassa, jonka lisäeläketoiminnassa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle harjoittavansa toimintaansa ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan sellaiseen eläkekassaan, jonka lisäeläketoiminnassa on vähintään 100 vakuutettua. Jos eläkekassa peruuttaa ilmoituksensa, se toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä tämän lain säännöksiä, joita sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Eläkekassan, jossa on ollut vähemmän kuin 100 vakuutettua, tulee viipymättä ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos lisäeläketoiminnassa vakuutettujen lukumäärä nousee 100:aan.

Eläkekassan, jonka lisäeläketoiminnassa vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:een, tulee ilmoittaa tästä viipymättä Finanssivalvonnalle.

Eläkekassa voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen määrä lisäeläketoiminnassa vähenee alle 100 vakuutettuun. Ilmoituksen tehneeseen eläkekassaan sovelletaan 2 a §:ää ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien. Jos eläkekassa, jonka vakuutettujen lukumäärä on vähentynyt alle 100:n, ei tee edellä mainittua ilmoitusta, sen toimintaan sovelletaan säännöksiä, joita muutoin sovelletaan sellaiseen eläkekassaan, jonka lisäeläketoiminnassa on vähintään 100 vakuutettua.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1—4 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta vakuutuskas-sarekisteriin. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettun ilmoituksen si-sällöstä.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkekassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää eläkkeitä;
- 2) *sairaukskassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden johdosta;
- 3) *lisäeläketoiminnalla* yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää eläkekassaa tai eläkekassan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää osastoa;
- 4) *osakkaalla* jatkuvan vakuutusmaksun suorittajaa;
- 5) *ammatillisilla lisäeläkkeillä tarjoavalla laitoksella* laitoksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella ja joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia lisäeläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty;
 - a) yksilöllisesti tai keskitetysti työnantajan (työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai näiden edustajien välillä, tai
 - b) yksilöllisesti tai keskitetysti itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti, ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä;
- 6) *lisäeläkejärjestelyllä* sopimusta, muuta perustamiskirjaa tai sääntöjä, jossa määritellään lisäeläkejärjestelyssä myönnettävät lisäeläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset;
- 7) *rahoittavalla yrityksellä* yritystä tai muuta elintä, joka toimii työnantajana tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tai näiden yhdistelmänä ja joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa maksuosuuksia lisäeläkelaitokselle, riippumatta siitä, onko yrityksen tai elimen osana tai muodostaako sen yksi tai useampi oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö;
- 8) *lisäeläke-etuuksilla* eläkekassan myöntämiä muita kuin lakisääteisiä etuuksia, jotka suoritetaan eläkkeelle siirtymisen tai odotettavissa olevan eläkkeelle siirtymisen perusteella, tai kyseisten etuuksien lisäksi ja niitä täydentävänä kuoleman tai työkyvyttömyyden tapauksessa tai työskentelyn keskeytyessä maksettavia vapaaehtoisia etuuksia taikka sairaustapauksessa, varojen puutteessa tai kuolemantapauksessa myönnettäviä lisätukia tai palveluja; eläkkeellä oloajan taloudellisen turvan mahdollistamiseksi näitä etuuksia voidaan maksaa koko jäljellä olevan elinajan, määräaikaaisesti, kertasuorituksena tai näiden maksutapojen yhdistelminä;
- 9) *toimintapiirillä* niitä henkilöitä, jotka voivat olla kassassa vakuutettuina;
- 10) *jäsenellä* vakuutuskassassa vakuutettua henkilöä, jolla on äänioikeus kassankokouksessa; henkilö, jonka vakuutettuna oleminen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta, ei ole kassan jäsen;
- 11) *vakuutetulla* henkilöä, joka on aiemman tai nykyisen ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu lisäeläke-etuuksiin lisäeläkejärjestelyn määräysten mukaisesti ja joka ei ole etuudensaaja tai mahdollinen vakuutettu;
- 12) *etuudensaajalla* henkilöä, joka nauttii lisäeläke-etuuksia;
- 13) *mahdollisella vakuutetulla* henkilöä, jolla on oikeus liittyä lisäeläkejärjestelyyn;
- 14) *toimivaltaisellaviranomaisella* kansallista viranomaista, joka on nimetty hoitamaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 säädettyjä tehtäviä;
- 15) *ETA-lisäeläkekassalla* 14 a ja 14 b luvussa tarkoitettua eläkekassaa, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai edellä mainitun lisäksi myös vapaaehtoista lisäeläketoimintaa;
- 16) *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muut-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

tamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua viranomaista;

17) *kotivaltioilla* ETA-valtiota, jossa lisäeläkelaitos on rekisteröity tai hyväksytty ja jossa sen keskushallinto sijaitsee;

18) *vastaanottavalla valtiolla* ETA-valtiota, jonka ammatillista lisäeläkejärjestelyä koskevaa sosiaali- ja työoikeutta sovelletaan rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen tai etuudensaajien väliin suhteeseen;

19) *siirtävällä lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn tai hyväksytyyn lisäeläkelaitokseen;

20) *vastaanottavalla lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka vastaanottaa kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai hyväksytyltä lisäeläkelaitokselta;

21) *pysyvällä välineellä* sellaista välinettä, jonka avulla vakuutettu tai etuudensaaja voi tallentaa hänelle henkilökohtaisesti osoitettuja tietoja siten, että ne ovat saatavilla myöhempää käyttöä varten ja tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen jäljentämisen muuttumattomina;

22) *keskeisellä toiminnolla* lisäeläketoinnin hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto;

23) *toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä* lisäeläketointia harjoittavan eläkekassan hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa;

24) *rajat ylittävällä toiminnalla* sellaisen lisäeläkejärjestelyn hallinnointia, jossa rahoittavan yrityksen sekä vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun ETA-valtion kuin kotivaltion ammatillisiin lisäeläkejärjestelyihin sovellettavaa sosiaali- ja työoikeutta;

25) *ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella* ammatillista lisäeläketointia harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2341/2016 tarkoitettua lisäeläketointia ja joka on rekisteröity muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa;

26) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa vakuutuskassalle sen toimintaan liittyviä palveluita;

27) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

28) *OECD-valtiolla* Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvaa valtiota;

29) *kiinteistöyhteisöllä* yhteisöä, jonka pääasiallisena omaisuutena on ETA-valtiossa sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennuksia, ETA-valtiossa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia sekä osuuksia ja osakkeita yhteisöistä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden pääasiallisena tarkoituksena on omistaa edellä tarkoitettuja kiinteistöjä ja rakennuksia ja edellä tarkoitettuja oikeuksia;

30) *konsernilla* kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia;

31) *vastuuvelan bruttomäärällä* vastuuvelan kokonaismäärää ennen 83 §:n 3 momentissa säädettyjen erien vähentämistä;

32) *velkasitoumuksella* laina- ja muuta saamista ja edellä tarkoitetuille sitoumuksille kertynyt korko sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

33) *biometrisellä riskillä* kuolemaan, työkyvyttömyyteen ja pitkäikäisyyteen liittyviä riskejä;

34) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua säänneltyä markkinaa;

35) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

36) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää.

8 b §

Eläkekassan on sijoitettava lisäeläketoinnin varat vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. Eläkekassan ja sen sijoituksia hoitavan yhteisön tulee eturistiriitatilanteessa varmistaa, että sijoitukset tehdään vain vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 8 §:n 1 momentissa säädetään, eläkekassa voi lisäeläketoinnin varoja sijoittaessaan ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin.

8 c §

Eläkekassan lisäeläketoinnin varat on sijoitettava siten, että varmistetaan sijoitusten suojaus, laadukkuus, tuottavuus ja rahaksi muutettavuus kokonaisuutena.

Eläkekassan lisäeläketoinnin varat on sijoitettava pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Sijoitukset säännellyn markkinan ulkopuolelle on pidettävä varovaisuuden edellyttämällä tasolla.

9 a §

Lisäeläketoinnissa on pyrittävä riskien ja etujen oikeudenmukaiseen jakautumiseen sukupolvien välillä.

10 §

Vakuutuskassan voi perustaa yksi tai useampi perustaja. Perustajan tulee olla Suomen tai ETA-valtion kansalainen taikka yhteisö tai säätiö, jonka kotipaikka on Suomessa tai muussa ETA-valtiossa. Avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomen tai muun ETA-valtion kansalaisia. Finanssivalvonnan luvalla voi muukin yhteisö tai säätiö olla perustajana.

Lisäeläketointia harjoittavan eläkekassan keskushallinnon on sijaittava Suomessa. Keskushallinnon sijaintipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa ETA-lisäeläkekassan keskeiset strategiset päätökset tehdään.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla perustajana.

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

2) kassan kotipaikkana oleva Suomen kunta ja jos lisäeläketointia harjoittavan eläkekassan keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa, Suomen kunta, jossa keskushallinto sijaitsee;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

18 §

Vakuutuskassa on oikeushenkilö, jonka perustamisesta päätetään perustamiskokouksessa. Perustamiskokous on pidettävä yhden vuoden kuluessa siitä, kun säännöt on vahvistettu.

Kassan perustamisesta päättävät sen perustajat. Jos takuusuuden omistajilla on kassan sääntöjen mukaan äänioikeus, päättävät he perustamisesta.

Jos kassan perustamisesta päättävät yksinomaan perustajat, voidaan perustamiskokous pitää ilman kutsua. Muussa tapauksessa perustajien tulee kutsua hyväksymänsä takuusuuden merkitsijät perustamiskokoukseen perustamiskirjassa määrätyllä tavalla. Perustamiskirja, sosiaali- ja terveysministeriön sääntöjen vahvistamista koskeva päätös ja merkintäasiakirja on perustajien toimesta vähintään viikon ajan ennen kokousta pidettävä kutsussa mainitussa paikassa merkitsijöiden nähtävinä.

Perustamiskokouksessa on perustajien esitettävä 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat alkuperäisinä. Samoin perustajien on ilmoitettava hyväksymiään merkintöjä vastaava takuusuuksien lukumäärä, takuusuuksien jakautuminen merkitsijöille ja takuusuuksista maksettu määrä. Nämä tiedot on otettava kokouksen pöytäkirjaan.

27 §

Toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA-valtiossa. Lisäksi vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa, jollei Finanssivalvonta myönnä vakuutuskassalle lupaa poiketa tästä.

Vakuutuskassan johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen vakuutuskassatoiminnan tuntemus kuin vakuutuskassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Vakuutuskassan johdon tulee hoitaa kassaa ammattitaitoisesti ottaen huomioon jäsenten ja vapaa-ajan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että johto täyttää tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetusta selvityksestä.

6 a luku

Lisäeläkkeitä myöntävän eläkekassan hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito

77 a §

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan eläkekassan lisäeläketoimintaan.

77 b §

Eläkekassalla on oltava tehokas hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnoinnin ja joka on oikeassa suhteessa toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Hallintojärjestelmässä on otettava huomioon eläkekassan sijoituspäätösten vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Hallintojärjestelmää on arvioitava säännöllisesti.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Eläkekassan organisaatorakenteen on oltava tarkoituksenmukainen ja selkeä. Vastuualueet tulee jakaa ja erottaa asianmukaisesti toisistaan. Eläkekassalla on oltava tehokas tiedonvälitysjärjestelmä.

77 c §

Eläkekassan on vahvistettava riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, tarvittaessa aktuaaritoiminnan ja ulkoistetun toiminnan järjestämistä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja sovellettava niitä. Eläkekassan hallituksen on hyväksyttävä toimintaperiaatteet ennakolta sekä tarkasteltava niitä vähintään kolmen vuoden välein. Toimintaperiaatteet on mukautettava asianomaisen toiminnon tai alan merkittäviin muutoksiin.

Eläkekassalla on oltava tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, joka kattaa hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, sisäisen valvonnan periaatteet sekä asianmukaiset raportointijärjestelmät eläkekassan kaikilla organisaatiotasoilla.

Eläkekassan tulee tarkoituksenmukaisin ja oikeasuhteisin toimenpitein varmistaa toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys sekä laatia varautumissuunnitelma.

77 d §

Eläkekassan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö. Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:

- 1) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;
- 2) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;
- 3) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta hoitamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetusta selvityksestä.

77 e §

Eläkekassan toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Eläkekassan hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä eläkekassan toimitusjohtajalla yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta eläkekassan järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallinnointiin.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetusta selvityksestä.

77 f §

Jos Finanssivalvonta vaatii 77 d tai 77 e §:ssä tarkoitettulta henkilöltä selvityksen siitä, että hän täyttää mainitussa pykälässä säädetyt vaatimukset tai siitä että hän ei ole ollut konkurssissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta selvitykseksi vastaavat asiakirjat kuin Suomen kansalaiselta.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Finanssivalvonnan on myös hyväksyttävä 1 momentissa tarkoitettu selvitykseksi tuomioistuimen antama rekisteriote tai, jos tällaista ei ole saatavissa, vastaava asiakirja, jonka toimivaltaisen oikeus- tai hallintoviranomainen on antanut siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen 77 d tai 77 e §:ssä tarkoitettu henkilö on. Jos edellä tarkoitettut asiakirjat eivät ole saatavissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi vakuutus, jonka 77 d tai 77 e §:ssä tarkoitettu henkilö on antanut Finanssivalvonnan tai toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle tai notaarille siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen hän on. Edellä tarkoitettun oikeus- tai hallintoviranomaisen tai notaarin on todistettava vakuutus oikeaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi siitä, että toisen ETA-valtion kuin Suomen kansalainen ei ole ollut konkurssissa, hänen toisen ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaiselle viranomaiselle tai ammatti- tai toimialajärjestölle asiasta antama kirjallinen vakuutus.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettut asiakirjat on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa niiden myöntämispäivästä.

77 g §

Eläkekassalla on oltava palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus eläkekassan riskiprofiiliin. Palkka- ja palkkiopolitiikkaa on sovellettava myös eläkekassan ulkoistettua toimintaa hoitaviin palveluyrityksiin elleivät ne kuulu seuraavien säädösten soveltamisalaan:

1) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY;

2) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY;

3) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU;

4) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU;

5) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU.

Palkka- ja palkkiopolitiikan ja sen soveltamisen tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Palkka- ja palkkiopolitiikan vahvistamisen, täytäntöönpanon ja ylläpidon on sovittava yhteen eläkekassan toiminnan, riskiprofiilin, tavoitteiden, pitkän aikavälin etujen, rahoitusvakauden ja suorituskyvyn kanssa. Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa eläkekassan riskiprofiilin tai sääntöjen kanssa.

Eläkekassan on vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet, joiden ajantasaisuutta on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein. Eläkekassa vastaa palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanosta ja sen tulee hallinnoida sekä valvoa palkkoja ja palkkioita selkeästi, läpinäkyvästi ja tehokkaasti. Eläkekassan on säännöllisesti julkistettava merkitykselliset tiedot palkka- ja palkkiopolitiikastaan, jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta anne-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

tussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) toisin säädetä. Eläkekassan palkka- ja palkkiopolitiikan on:

- 1) tuettava eläkekassan turvaavaa, varovaista ja tehokasta johtamista ja hallinnointia;
- 2) vastattava eläkekassan hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin etuja;
- 3) sisällettävä toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään eturistiriidat;
- 4) oltava johdonmukainen moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa.

77 h §

Eläkekassalla on oltava keskeiset toiminnot. Eläkekassan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden tulee voida hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja riippumattomasti.

Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta 77 k §:ssä tarkoitettuun sisäisen tarkastuksen toimintoon, jonka tulee olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tai organisaatioyksikön on oltava eri kuin sillä työnantajalla, joka vakuuttaa työntekijöitään tai muita henkilöitä eläkekassassa, samaa keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö. Sen estämättä, mitä edellä säädetään, Finanssivalvonta voi eläkekassan hakemuksesta myöntää luvan suorittua keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin edellä mainittu työnantaja, jos eläkekassa antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja eläkekassassa vakuuttavan työnantajan kanssa ja jos eläkekassan toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellytä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

77 i §

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava kaikki olennaiset havainnot vastualueeltaan ja niiden johdosta antamansa suositukset toimenpiteiksi eläkekassan hallitukselle, joka päättää tarvittavista toimenpiteistä.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on, rajoittamatta oikeutta olla todistamatta itseään vastaan, ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos eläkekassan hallitus ei toteuta asianmukaisia ja oikea-aikaisia korjaavia toimia, kun keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö on ilmoittanut eläkekassan hallitukselle havainneensa:

- 1) huomattavan riskin, ettei eläkekassa noudata merkittävää lakisääteistä vaatimusta, ja tämä voisi vaikuttaa merkittävästi vakuutettujen ja etuudensaajien etuihin;
- 2) toimintonsa suorittamisen yhteydessä eläkekassaan ja sen toimintaan sovellettavien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten merkittävän aineellisen rikkomisen.

77 j §

Eläkekassalla on oltava tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintatoiminnon on edistettävä riskienhallintajärjestelmän toimintaa. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla strategioita, prosesseja ja menettelyjä eläkekassan ja sen lisäeläkejärjestelyihin kohdistuvien yksittäisten ja yhdistettyjen riskien sekä näiden keskinäisten yhteyksien säännöllistä tunnistamista, mittaamista, seuranta, hallintaa ja ilmoittamista varten. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ja niiden keskinäisistä yhteyksistä ilmoittamiseksi eläkekassan hallitukselle.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Eläkekassan riskienhallintajärjestelmän tulee sopia yhteen eläkekassan organisaation ja päätöksentekoprosessin kanssa. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa riskit, joita voi esiintyä eläkekassassa tai ulkoistettuja toimintoja hoitavissa yrityksissä ja sen tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) vakuutusliike ja varausten muodostaminen;
- 2) varojen ja velkojen hallinta;
- 3) sijoitukset, erityisesti johdannaiset, arvopaperistettut tuotteet ja vastaavat sitoumukset;
- 4) likviditeetti ja keskittymäriskin hallinta;
- 5) operatiivisten riskien hallinta;
- 6) vakuuttaminen ja muut riskienvähentämistekniikat;
- 7) sijoitussalkkua ja sen hoitoa koskevat ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät riskit ja niiden hallinta.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat eläkekassan sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

77 k §

Eläkekassalla on oltava tehokas sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen on arvioitava, ovatko sisäinen valvontajärjestelmä, hallintojärjestelmän muut osatekijät ja ulkoistettut toiminnot riittäviä ja tehokkaita. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

77 l §

Jos eläkekassa itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on oltava tehokas aktuaaritoiminto, joka:

- 1) koordinoi ja valvoo vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa;
- 2) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettävien menetelmien ja mallien sekä näitä varten tehtyjen olettamien asianmukaisuuden;
- 3) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettyjen tietojen riittävyyden ja laadun;
- 4) vertaa vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa varten tehtyjä olettamia kokemukspäisiin tietoihin;
- 5) ilmoittaa eläkekassan hallitukselle vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;
- 6) antaa lausunnon eläkekassan yleisestä vakuutuspolitiikasta, jos sillä on käytössä tällainen politiikka;
- 7) antaa lausunnon eläkekassan vakuutusjärjestelyjen asianmukaisuudesta, jos sillä on käytössä tällaisia järjestelyjä;
- 8) edistää riskienhallintajärjestelmän tehokasta täytäntöönpanoa.

77 m §

Eläkekassan on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienarviointi on dokumentoitava. Riskienarviointi on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun eläkekassan tai sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofilissa ta-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

pahtuu merkittäviä muutoksia. Jos tietyn lisäeläkejärjestelyn riskiprofiili muuttuu merkittävästi, riskienarviointi voidaan rajoittaa mainittuun lisäeläkejärjestelyyn. Riskienarviointi on otettava huomioon eläkekassan strategisissa päätöksissä.

Riskienarviointiin on sisällyttävä:

1) kuvaus siitä, kuinka riskienarviointi on sisällytetty eläkekassan johto-, hallinnointi- ja päätöksentekoprosesseihin;

2) arviointi riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta;

3) kuvaus siitä, kuinka eläkekassa estää eturistiriidat eläkekassassa vakuuttavan työnantajan kanssa, jos eläkekassa ulkoistaa keskeisiä toimintoja edellä tarkoitettulle työnantajalle 77 h §:n 3 momentin mukaisesti;

4) arviointi eläkekassan kokonaisrahoitustarpeesta ja tervehdyttämissuunnitelmasta, jos eläkekassalla on tervehdyttämissuunnitelma;

5) arviointi vakuutetuille ja etuudensaajille aiheutuvista riskeistä, jotka liittyvät heidän eläke-etuuksiensa maksatukseen, sekä korjaavien toimien tehokkuudesta ottaen huomioon indeksointimekanismit ja kertyneiden etuuksien vähentämismekanismit mukaan lukien missä määrin ja millä ehdoilla kertyneitä eläke-etuuksia voidaan vähentää ja kuka vähennyksen toteuttaa;

6) laadullinen arviointi mekanismeista, joilla suojataan eläke-etuuksia mukaan lukien eläkekassaa tai vakuutettuja ja etuudensaajia hyödyttävät takeet, sopimukset ja muu eläkekassassa vakuuttavan työnantajan antama taloudellinen tuki, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY soveltamisalaan kuuluvan vakuutusyrityksen antama vakuutus tai jälleenvakuutus tai eläkkeiden suojajärjestelmä;

7) laadullinen arviointi operatiivisista riskeistä;

8) kun ympäristö, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, arviointi uusista tai kehittymässä olevista riskeistä, kuten ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön liittyvistä riskeistä sekä sosiaalisista riskeistä ja sääntelyn muuttamisen aiheuttamaan omaisuuserien arvonalenemiseen liittyvistä riskeistä.

Riskienarvioinnin soveltamiseksi eläkekassalla on oltava käytössä menetelmät, joilla tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, joille se on altistunut tai saattaa altistua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja joilla saattaa olla vaikutusta eläkekassan kykyyn huolehtia velvoitteistaan. Näiden menetelmien tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan toimintoihin sisältyvien riskien suuruuteen, luonteeseen, laajuuteen ja monitahaisuuteen. Käytetyt menetelmät on selostettava eläkekassan riskienarvioinnissa.

Eläkekassan on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riskienarvioinnista. Finanssivalvonnalle toimitettavassa yhteenvedossa tulee olla ainakin riskienarvioinnin tulokset ja kuvaus riskienarvioinnissa käytetyistä menetelmistä.

77 n §

Eläkekassan on laadittava ja julkistettava vuositilinpäätös ja toimintakertomus, joissa otetaan huomioon jokainen sen hallinnoima lisäeläkejärjestely sekä tarvittaessa kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva eläkekassan varoista, vastuista ja rahoitusasemasta, ja siinä on esitettävä merkittävät sijoitukset. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen tulee olla keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä eläkekassan hallituksen ja tilintarkastajan asianmukaisesti hyväksymiä.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

77 o §

Sen lisäksi, mitä 83 f §:ssä säädetään, eläkekassan sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen on katettava seuraavat osa-alueet:

- 1) prosessit riskien hallitsemiseksi;
- 2) ympäristön sekä sosiaalisten ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioon ottaminen sijoituspolitiikassa;
- 3) miten eläkekassa välttää yksinomaista ja mekaanista tukeutumista luottoluokituksiin;
- 4) eläkekassan luottoarviointiprosessi ja sen riittävyys ottaen huomioon eläkekassan toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Eläkekassan on julkistettava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

77 p §

Eläkekassa voi ulkoistaa toimintaansa palveluyrityksille, jotka toimivat eläkekassan puolesta. Keskeisiä toimintoja tai muita tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

- 1) eläkekassan hallintojärjestelmän laadun heikkenemiseen;
- 2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;
- 3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen;
- 4) vakuutetuille ja etuudensaajille tarjottavan jatkuvan ja tyydyttävän palvelun heikkenemiseen.

Eläkekassa on toiminnan ulkoistamisesta huolimatta vastuussa kaikista sitä koskevien säädösten ja määräysten mukaisista velvoitteista. Eläkekassan on varmistettava ulkoistetun toiminnan moitteettomuus palveluyrityksen valintamenettelyn ja jatkuvan seurannan avulla.

Eläkekassan toiminnan ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa määritetään selkeästi eläkekassan ja palveluyrityksen oikeudet ja velvollisuudet.

77 q §

Eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa toimintojaan. Jos ulkoistaminen koskee eläkekassan keskeisiä toimintoja, johtamista tai hallinnointia, eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa. Eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle myös ulkoistettuun toimintoon liittyvistä merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnalla on oikeus ilman aiheetonta viivytystä saada eläkekassalta ja palveluyritykseltä tietoja ulkoistetuista toiminnoista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta.

77 r §

Eläkekassalla on oikeus nimetä omaisuudenhoitajakseen ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lisäeläkelaitos tai yhteisö sekä ETA-valtioon sijoittunut omaisuudenhoitaja, joka on hyväksytty tämän toiminnan harjoittamiseen jonkin 77 g:n 1 momentin 1—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti.

77 s §

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan, eläkekassan tulee nimetä lisäeläkejärjestelyn 77 u §:ssä tarkoitettuun varojen säilyttämiseen ja 77 v §:ssä

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

tarkoitettuun varojen valvontaan yksi tai useampi ETA-valtioon sijoittautunut säilytysyhteisö, joka on hyväksytty jonkin 77 g §:n 1 tai 3—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti.

Säilytysyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksessa tulee määritellä säilytysyhteisölle toimitettavat tiedot, jotta säilytysyhteisö voi suorittaa sille säädetyt tehtävät.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat eivät kanna lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskiä kokonaan ja jos eläkekassa ei ole nimennyt 1 momentissa tarkoitettua säilytysyhteisöä, eläkekassalla on oltava järjestelmä, jolla ehkäistään ja ratkaistaan sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välisiä lisäeläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja omaisuudenhoitoon liittyviä eturistiriitoja. Edellä tarkoitettun järjestelmän on:

- 1) varmistettava, että rahoitusvälineitä hoidetaan ja suojellaan asianmukaisesti;
 - 2) pidettävä kirjaa, jonka avulla eläkekassa kykenee yksilöimään kaikki varat jatkuvasti ja viipymättä;
 - 3) toteutettava tarvittavat toimenpiteet varojen säilyttämiseen liittyvien eturistiriitojen estämiseksi;
 - 4) toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot siitä, miten varoja säilytetään.
- Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta järjestelmästä.

77 t §

Eläkekassan ja säilytysyhteisön on varoja säilyttäessään sekä valvontatehtäviä suorittaessaan toimittava rehellisesti, oikeudenmukaisesti, ammattitaitoisesti, riippumattomasti sekä vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Säilytysyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja, sen ja eläkekassan tai sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välillä, ellei se ole toiminnallisesti ja hierarkisesti erottanut säilytystehtäviensä hoitamista sellaisista muista tehtävistä, joihin voi liittyä eturistiriitoja ja ellei se tunnista, käsittele ja valvo eturistiriitoja ja ilmoita niistä vakuutetuille, etuudensaajille ja eläkekassan hallitukselle.

77 u §

Kun eläkekassan lisäeläkejärjestelyyn liittyvät rahoitusvälineistä muodostuvat ja säilytettäväksi kelpaavat varat annetaan säilytysyhteisön säilytettäväksi, tulee säilytysyhteisön säilyttää kaikkia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytysyhteisölle. Säilytysyhteisön on tätä varten varmistettava, että rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille, kirjataan säilytysyhteisön kirjanpitoon eläkekassan nimissä avatuille erillisille tileille rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, jotta niiden voidaan milloin tahansa todeta kuuluvan edellä tarkoitettulle eläkekassalle tai vakuutetuille ja etuudensaajille.

Jos eläkekassan lisäeläkejärjestelyyn liittyvät varat koostuvat muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista varoista, säilytysyhteisön on todennettava, että eläkekassa omistaa varat, ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Todentaminen on tehtävä eläkekassan toimittamien tietojen ja asiakirjojen perusteella sekä saatavilla olevan ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytysyhteisön on pidettävä kirjanpitoa ajan tasalla.

Säilytysyhteisö on vastuussa eläkekassalle, vakuutetuille ja etuudensaajille tappioista, joita niille aiheutuu säilytysyhteisön velvoitteiden tahallisuudesta tai tuottamuksellisesta laiminlyömisestä.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

tä taikka tehtävien puutteellisesta suorittamisesta. Tähän vastuuseen ei vaikuta se, onko säilytysyhteisö siirtänyt kaikki tai osan säilyttämistään varoista kolmannelle osapuolelle.

77 v §

Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön on 77 u §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien lisäksi:

1) toteutettava eläkekassan toimeksiannot, jos ne eivät ole ristiriidassa lain tai eläkekassan sääntöjen kanssa;

2) varmistettava, että eläkekassan varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan eläkekassalle yleisesti käytössä olevia määräaikoja noudattaen;

3) varmistettava, että varojen tuotot käytetään eläkekassan sääntöjen mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä säilytysyhteisölle muita valvontatehtäviä.

81 a §

Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuvelan on vastattava jatkuvasti sen sääntöjen mukaisten lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia. Eläkekassan vakuutusmatemaatikon on laskettava vastuuvelka vuosittain. Lisäeläketoiminnan osalta eläkekassan vastuuvelan laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti vakuutettujen ja etuudensaajien etuuksien turvaaminen. Vastuuvelan laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyihin liittyvien riskien odotetut muutokset. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä. Niiden muuttaminen voi olla perusteltua, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu. Jos eläkekassan vastuuvelan perusteita lisäeläketoiminnan osalta muutetaan, perusteita on sovellettava myös ennen muutosta vakuutetuiksi tulleisiin, jollei heitä varten laadita eri perusteita.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuvelan laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuvelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

81 b §

Jos vastuuvelan perusteita lisäeläketoiminnan osalta muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen vastuuvelka on vanhojen perusteiden mukaista vastuuvelkaa suurempi ja eläkekassan lisäeläketoimintaa koskevat varat eivät riittäisi suuremman vastuuvelan kattamiseen, voidaan vastuuvelkojen erotus merkitä Finanssivalvonnan luvalla taseeseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena (vakuutustekninen katevajaus).

Finanssivalvonnan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkekassa laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkekassan arvioituun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava vakuutettujen ja etuudensaajien saatavilla.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Suunnitelmassa on otettava huomioon eläkekassan lisäeläketoiminnan varojen ja vastuiden vastaavuus, riskiprofiili, maksuvalmiussuunnitelma, eläke-etuuksien saamiseen oikeutettujen vakuutettujen ikärakenne, perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä rahastoimattomien ja osittain rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttaminen täysin rahastoiduiksi.

Jos Lisäeläkejärjestely puretaan 1 momentissa tarkoitettun määrääjän kuluessa, eläkekassan on ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Eläkekassan on laadittava suunnitelma purettavan lisäeläkejärjestelyn vastuiden ja varojen siirtämiseksi toiselle lisäeläketoimintaa harjoittavalle eläkekassalle, A- tai AB-eläkesäätiölle tai vakuutusyhtiölle. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Suunnitelman pääsisällön on oltava vakuutettujen saatavilla.

82 a §

Eläkekassan on valittava lisäeläketoiminnan vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko varovaisuutta noudattaen.

Finanssivalvonta antaa määräyksen lisäeläketoiminnan vastuuvelan laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärästä. Finanssivalvonnan on enimmäiskorkoa määritessään otettava huomioon:

1) korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen, valtion joukkovelkakirjalainojen, Euroopan vakuusmekanismin joukkovelkakirjalainojen, Euroopan investointipankin joukkovelkakirjalainojen tai Euroopan rahoitusvakausvälineen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto;

2) eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläketoimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotas.

Finanssivalvonta voi antaa eläkekassalle hakemuksesta luvan käyttää lisäeläketoiminnan vastuuvelan laskemisessa 2 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa edellä mainittua vastuuvelkaa kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin lisäeläketoiminnan vastuuvelkaa kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin edellä mainitun vastuuvelan kesto. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta.

83 §

Vakuutuskassan on katettava 79 §:ssä ja 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu vastuuvelka. Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan lisäeläketoiminnan vastuuvelasta voidaan tällöin vähentää 81 b §:n 1 momentissa tarkoitettun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Vastuuvelkaa katettaessa on otettava huomioon, millaista vakuutustoimintaa vakuutuskassa harjoittaa ja, tämän mukaisesti huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai samaan yritysryhmään kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden varoihin eivät saa asettaa eläkekassan lisäeläketoimintaa alttiiksi liialliselle riskien keskittymiselle. Kun lisäeläketoimintaa harjoittavassa eläkekassassa on useita osakkaita, sijoitukset osakkaisiin on tehtävä varovaisuutta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.

Eläkekassa voi lisäeläketoiminnassa käyttää johdannaissopimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Johdannaissopimusten kohde-etuuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat eläkekassan lisäeläketoiminnan vastuuve-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

lan katteena. Eläkekassan on johdannaissopimuksia tehdessä vältettävä liiallista yhteen vastapuoleen liittyvää riskiä sekä muita johdannaisiin liittyviä riskejä. Lisäeläketoiimintaan liittyvät johdannaissopimukset on luettava lisäeläketoiiminnan varoihin. Johdannaissopimukset on arvostettava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon kohde-etuus.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä johdannaissopimusten käytöstä eläkekassan vapaaehtoisessa lisäeläketoiiminnassa.

83 g §

ETA-valtioon rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltiot 83 §:n 8 ja 11 momenttia, 83 h—83 j ja 83 l—83 r §:ää sovellettaessa.

83 h §

Vastuuvelan koko bruttomäärän katteena saa olla:

- 1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;
- 2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;
- 3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö taikka muu sellainen yhteisö, jonka Finanssivalvonta rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;
- 4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;
- 5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;
- 6) Euroopan investointipankin liikkeelle laskemia tai takaamia sijoituksia Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaissijoitusrahastoon, eurooppalaisen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahastoon tai eurooppalaiseen riskipääomarahastoon;
- 7) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—6 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

83 i §

Enintään 70 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

- 1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 83 h §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;
- 2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ETA-valtiossa;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 83 h §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu yhteisö;

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

Mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös velkasitoumuksiin, joilla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

83 j §

Enintään 70 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, osuuksia ja osakkeisiin rinnastuvia vaihtokelpoisia arvopapereita;

2) yhteisön, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, antamia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h tai 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h tai 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös kaupankäyntiin monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

83 m §

Enintään 10 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista saadaan sijoittaa seuraaviin kohteisiin, kun niillä ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä:

1) osakkeisiin, osuuksiin ja osakkeisiin rinnastuviin arvopapereihin;

2) sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus, kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

3) joukkovelkakirjoihin;

4) muihin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti.

83 s §

Jos vapaaehtoista lisäeläketointia harjoittava eläkekassa takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, eläkekassalla on jatkuvasti oltava vakuutusteknisen vastuuvelan lisäksi riittävästi omia varoja, joilla se pystyy täyttämään 83 v—83 y §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*omien varojen vähimmäismäärä*).

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Eläkekassan 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

- 1) maksettu pohjarahasto ja maksettu takuupääoma;
- 2) vararahasto ja muut rahastot;
- 3) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 4) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä tarkoitetut vapaaehtoiset varaukset;

5) eläkekassan hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella taseen omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisenä:

- 6) 5 momentissa säädetyin rajoituksin, eläkekassan hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä, kun 25 prosenttia pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä on maksettu.

Eläkekassan 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

- 1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;
- 2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus;
- 3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;
- 4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä;

- 5) johdannaissopimuksista eläkekassalle koituva mahdollinen enimmäistappio.

Edellä 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettua maksamatta olevaa määrää saa lukea omiin varoihin enintään määrän, joka vastaa 50 prosenttia omien varojen määrästä tai omien varojen vähimmäismäärästä, sen mukaan kumpi on alhaisempi.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä;
- 2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimitamisen ajankohdasta.

83 v §

Lukuun ottamatta vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vakuutuksia, mainitussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän pykälän 2 ja 3 momentin mukaiset määrät.

Vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus ja saatu tulos kerrotaan 83 y §:n 1 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nollaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus. Korkeintaan kolmeksi vuodeksi otetussa kuolemanvaravakuutuksessa osuus on kuitenkin 0,1 prosenttia ja, jos vakuutus on otettu useammaksi kuin kolmeksi, mutta enintään viideksi vuodeksi, osuus on 0,15 prosenttia. Saatu tulos kerrotaan 83 y §:n 2 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 6 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

laskemalla 4 prosenttia vakuutusten vakuutusmaksuvastuun määrästä viimeksi kuluneen tilikauden lopussa. Näin saatu tulos kerrotaan 83 y §:n 1 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 5 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla 1 prosentti vakuutuksiin liittyvistä varoista.

83 w §

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 3 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän pykälän 2—5 momentin mukaiset määrät.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa vastaa sijoitusriskistä, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa ei vastaa sijoitusriskistä eikä eläkekassalla ole oikeutta muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 1 prosentin osuus.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nollaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa ei vastaa sijoitusriskistä ja eläkekassalla on oikeus muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten viimeksi kuluneen tilikauden hallintokuluista lasketaan 25 prosentin osuus.

83 x §

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osuus 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärästä on 2—5 momentissa tarkoitettujen laskelmien tuloksista suurin.

Eläkekassan viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 omalla vastuulla olevasta vakuutusmaksutulosta lasketaan yhteen 18 prosenttia ensimmäisestä 50 000 000 eurosta ja 16 prosenttia sen yli menevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 83 y §:n 3 momentissa.

Jos eläkekassan viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 vakuutusmaksutuotto on suurempi kuin vakuutusmaksutulo, tehdään 2 momentin mukainen laskelma käyttäen vakuutusmaksutulon sijasta vakuutusmaksutuottoa.

Eläkekassan kolmen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 omalla vastuulla olevasta korvauskulujen keskiarvosta lasketaan yhteen 26 prosenttia ensimmäisestä 35 000 000 eurosta ja 23 prosenttia sen ylimenevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 83 y §:n 3 momentissa.

Jos 1 momentissa tarkoitettu 2—4 momentin mukaisesti määräytyvä omien varojen vähimmäismäärä on pienempi kuin edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä, on omien varojen vähimmäismäärän oltava vähintään edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna suhdeluvulla, joka saadaan, kun tilikauden lopun omalla vastuulla oleva vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten korvausvastuu jaetaan tilikauden alun omalla vastuulla olevalla korvausvastuulla. Tämä suhdeluku ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 1.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan muuttaa tässä pykälässä säädettyjä määriä Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston julkaiseman Euroopan kuluttajahintaindeksin muutosten perusteella. Tarkistettu euromäärä pyöristetään ylöspäin lähimpään täyteen 100 000 euroon.

83 y §

Edellä 83 v §:n 2 momentissa ja 4 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden omalla vastuulla olevaa vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summaa vastaavaan summaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,85.

Edellä 83 v §:n 3 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden kyseessä olevien vakuutusten omalla vastuulla olevaa riskisummaa vastaavaan riskisummaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

Edellä 83 x §:n 2 momentissa ja 4 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kolmen viimeksi kuluneen tilikauden omalle vastuulle jäävää korvauskulua vastaavaan korvauskuuluun ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

84 a §

Eläkekassan on kohtuullisin väliajoin saatettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille vakuutetuille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi voimassa olevat eläkekassan säännöt, joista käy ilmi heidän lisäetujensa laajuus, lisäetujen saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Eläkekassan on annettava vakuutetuille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan lisäeläketoiminnan osalta.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä lisäeläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan sekä tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

84 b §

Eläkekassan lisäeläketoiminnassa vakuutettujen ja eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

1) tilinpäätös ja toimintakertomus ja, jos lisäeläkekassa vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelystä, kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus;

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Eläkekassan lisäeläketoiminnassa vakuutettujen on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

1) lisäeläke-etuuksien tavoitetasosta;

2) etuuksien tasosta jäsenyyden päättyessä;

3) eläkekassan säännöistä, jotka koskevat lisäeläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen jäsenyys päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien vakuutettujen on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

84 c §

Eläkekassan antamien tässä luvussa tarkoitettujen lisäeläketoimintaa koskevien tietojen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- 1) ne on saatettu ajan tasalle säännöllisesti;
- 2) ne on kirjoitettu selkeästi käyttäen selkeää, ytimekästä ja ymmärrettävää kieltä sekä välttäen ammattikieltä ja teknisiä termejä;
- 3) niiden käsitteistö ja sisältö ovat johdonmukaisia ja tiedot eivät ole harhaanjohtavia;
- 4) niiden esitystapa on helppolukuinen;
- 5) ne ovat saatavilla suomen tai ruotsin kielellä;
- 6) ne on asetettu mahdollisten vakuutettujen, vakuutettujen ja etuudensaajien saataville veloituksetta sähköisessä muodossa tai paperikopiona.

84 d §

Eläkekassan on annettava vakuutetuille ja etuudensaajille riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista, erityisesti seuraavat tiedot:

- 1) eläkekassan nimi ja ETA-valtio, jossa se on rekisteröity tai hyväksytty, sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi;
- 2) lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeudet ja velvollisuudet;
- 3) sijoitusprofiilia koskevat tiedot;
- 4) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien rahoitusriskien luonne;
- 5) lisäeläkejärjestelyn täysimääräisiä tai osittaisia takeita taikka tiettyä etuuksien tasoa mahdollisesti koskevat ehdot tai, jos lisäeläkejärjestelyn nojalla ei anneta mitään takeita, maininta siitä;
- 6) mahdolliset mekanismit, joilla kertyneitä etuuksia suojataan, tai mahdolliset etuuksien vähentämismekanismit;
- 7) jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi;
- 8) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenne järjestelmissä, joissa ei vahvisteta tiettyä etuuksien tasoa;
- 9) vakuutetuille tarjolla olevat eläke-etuuksien ottamista koskevat vaihtoehdot;
- 10) jos vakuutetuilla on oikeus eläkeoikeuksien siirtoon, tiedot tällaiseen siirtoon liittyvistä järjestelyistä.

Niissä eläkekassan lisäeläkejärjestelyissä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa tarjotaan useampi kuin yksi vaihtoehto, joilla on eri sijoitusprofiili, vakuutetuille on ilmoitettava ehdot, jotka koskevat saatavilla olevia sijoitusvaihtoehtoja ja oletuksena olevaa sijoitusvaihtoehtoa sekä lisäeläkejärjestelyn sääntö, jonka mukaan vakuutettu liitetään yksittäiseen sijoitusvaihtoehtoon.

Eläkekassan on annettava vakuutetuille, etuudensaajille ja heidän edustajilleen kohtuullisen ajan kuluessa kaikki lisäeläkejärjestelyn sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tiedot sekä asetettava heidän saatavilleen selvitys vakuutusteknisen vastuuvelan merkittävien muutosten vaikutuksista vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

84 e §

Eläkekassan on annettava lisäeläketoiminnassa vakuutetun, etuudensaajan tai heidän edustajinsa pyynnöstä seuraavat lisätiedot:

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

- 1) vuositilinpäätös ja toimintakertomus sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys;
- 2) tarkemmat tiedot olettamista, joita on käytetty 84 f §:ssä tarkoitetulla lisäeläkkeen eläke-etuusotteella ilmoitetun eläke-ennusteen ja mahdollisen talousskenaarion tuottamisessa.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien eläkekassan lisäeläkejärjestelyjen toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

84 f §

Eläkekassan on annettava vakuutetuille veloituksetta vähintään kerran vuodessa sähköisessä muodossa tai paperikopiona lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä asiakirja, jonka otsikossa on maininta lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vakuutetun on saatava pyynnöstä paperikopio sähköisesti toimitettujen tietojen lisäksi. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteen tietojen tulee olla tarkkoja ja ajantasaisia.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on ilmoitettava vakuutetulle vähintään:

- 1) vakuutetun henkilötiedot ja eläkeikä;
- 2) eläkekassan nimi ja osoite sekä vakuutetun lisäeläkejärjestelyn tunnistetiedot;
- 3) tiedot lisäeläkejärjestelyn tarjoamista takeista ja tarvittaessa, mistä lisätietoja on saatavissa;
- 4) tiedot vakuutetun eläkeiän perusteella tehdyistä lisäeläke-ennusteista ja vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että ennusteet saattavat poiketa etuuksien lopullisesta arvosta sekä talousskenaarioihin perustuvien lisäeläke-ennusteiden osalta, myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 5) tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista tai karttuneesta pääomasta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 6) tiedot osakkaan ja vakuutetun lisäeläkejärjestelyyn suorittamista maksuista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 7) erittely eläkekassan vähentämistä kustannuksista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta;
- 8) tiedot koko lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta;
- 9) selkeästi tarkat päivämäärät, johon tiedoissa viitataan;
- 10) tietoihin tulleet merkittävät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on 2 momentissa ilmoitettavien tietojen lisäksi ilmoitettava, mistä ja millä tavalla vakuutettu saa:

- 1) käytännönläheiset lisätiedot lisäeläkejärjestelyn vakuutetulle tarjoamista vaihtoehtoista;
- 2) vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen;
- 3) tiedot olettamista, joita käytetään elinkorkoina ilmaistuihin määriin, erityisesti kun kyse on elinkoron tasosta, tarjoajan tyypistä ja elinkoron kestosta;
- 4) tiedot etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä;
- 5) lisätietoja, jos kyse on lisäeläkejärjestelyistä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa jäsen sidotaan sijoitusvaihtoehtoon kyseisessä lisäeläkejärjestelyssä vahvistetulla erityisellä säännöllä.

Finanssivalvonta antaa määräyksen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista, joita eläkekassan on käytettävä määrittäessään sijoitusten vuotuisen tuottoprosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

84 g §

Eläkekassan on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille, joita ei liitetä automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, sekä vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, viipymättä lisäeläkejärjestelyyn liittämisen jälkeen seuraavat tiedot:

1) heidän käytettävissään olevat merkitykselliset vaihtoehdot, sijoitusvaihtoehdot mukaan luettuina;

2) lisäeläkejärjestelyn merkitykselliset ominaisuudet, etuuksien luonne mukaan luettuna;

3) tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa, ja jos on, miten;

4) mistä lisätietoja on saatavilla.

Kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, eläkekassan on annettava mahdollisille vakuutetuille tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

84 h §

Eläkekassan on toimitettava vakuutetuille lisäeläkkeen eläke-etuusotteen lisäksi tiedot heille tarjolla olevista vaihtoehdoista lisäeläke-etuuksien maksamiseksi hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä.

Eläkekassan on annettava lisäeläketoininnan etuudensaajille säännöllisesti tiedot maksussa olevista etuuksista ja vaihtoehdoista niiden maksamiseksi. Lisäksi etuudensaajille on ilmoitettava viipymättä päätöksen antamisen jälkeen ja kolme kuukautta ennen päätöksen täytäntöönpanoa sellaisesta päätöksestä, jonka seurauksena on maksettavien etuuksien väheneminen. Jos etuuksien maksussa ollessa etuudensaajat kantavat merkittävän sijoitusriskin, etuudensaajille on annettava säännöllisesti asianmukaiset tiedot.

101 §

Milloin Finanssivalvonta katsoo vakuutuskassan joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että kassa on purettava, Finanssivalvonta voi kieltää kassaa luovuttamasta tai panttaamasta kassan omaisuutta.

9 a luku

Eläkekassojen lisäeläketoininnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta

101 a §

Tätä lukua sovelletaan eläkekassojen valvontaan sen lisäksi, mitä 9 luvussa säädetään, sekä ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvontaan.

Mitä tässä luvussa säädetään eläkekassasta, sovelletaan vain eläkekassan lisäeläketointaan.

Finanssivalvonta valvoo, että eläkekassa täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetty edellytykset. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että eläkekassa täyttää vaatimukset, jotka koskevat:

1) 7 luvussa säädettyä vakuutusteknistä vastuovelkaa ja sen rahoittamista;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

- 2) 83 s—83 y §:ssä säädettyjä omia varoja, käytettävissä olevaa omien varojen vähimmäismäärää ja vaadittua omien varojen vähimmäismäärää;
- 3) 7 luvun sekä 8 b ja 8 c §:n sijoittamista koskevia säännöksiä;
- 4) 6 a luvussa säädettyä hallintojärjestelmää ja sijoitusten hoitoa;
- 5) 8 luvussa säädettyjä vakuutetuille ja etuudensaajille toimitettavia tietoja.

101 b §

Valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojeleminen sekä eläkekassan vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen.

Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan.

Finanssivalvonnan on tehtävä valvonnan vaikuttavuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa suhteessa tarkastuksia eläkekassan toimitiloissa ja toimenpiteitä eläkekassan toimitilojen ulkopuolella. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkastettava toimiansa vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen.

101 c §

Finanssivalvonnan on eläkekassaa valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja eläkekassalle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan tulee eläkekassaa valvoessaan erityisesti arvioida:

- 1) täyttääkö eläkekassan hallintojärjestelmä 6 a luvussa säädetyt laadulliset vaatimukset;
- 2) eläkekassan toiminnan riskejä ja sen kykyä arvioida ja hallita edellä tarkoitettuja riskejä.

Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä, joiden avulla se voi havaita eläkekassan taloudellisen tilan heikkenemisen ja seurata eläkekassan toimenpiteitä heikkenemisen estämiseksi.

Finanssivalvonnan on vahvistettava valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus ottaen huomioon eläkekassan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Finanssivalvonnan on julkistettava kuvaus 1—3 momentissa säädetyin valvontamenettelyn vaiheista ja yleisistä periaatteista.

101 d §

Eläkekassan, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheutonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Erityisesti on toimitettava:

- 1) oma riskienarviointi, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevista periaatteista, tilinpäätös ja toimintakertomus;
- 2) sisäiset osavuositarkastukset, vakuutusmatemaattiset arviot ja yksityiskohtaiset oletukset, varojen ja vastuiden vastaavuutta koskevat selvitykset, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden noudattamisesta, selvitys suunnitelmien mukaisten maksuosuuksien suorittamisesta ja tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastuskertomus.

101 e §

Finanssivalvonta valvoo eläkekassan ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyin 77 p §:n noudattamista erityisesti, kun ulkois-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

tamisella on vaikutusta eläkekassan taloudelliseen asemaan tai valvonnan vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentissa säädetään valvottavan ja muun Finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa suoritettavasta tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaisen palveluyrittäjän toimipaikassa suoritettavaan tarkastukseen, jolle eläkekassa on ulkoistanut toimintojaan. Mitä edellä säädetään palveluyrittäjän toimipaikassa tehtävästä tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaiseen palveluntarjoajaan, jolle eläkekassan palveluyrittäjä on edelleen ulkoistanut eläkekassan toimintoja.

101 f §

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

1) riskien ja etujen oikeudenmukaisesta jakautumisesta eri sukupolvien välillä säädettyä 9 a §:ää;

2) hallintojärjestelmästä, omaisuudenhoidosta ja säilytysyhteisön käyttämisestä 6 a luvussa säädettyä;

3) eläkevastuusta, sen kattamisesta, sijoittamisesta sekä vakavaraisuuspääomasta 8 §:n 1 momentissa, 8 b, 8 c, 81 a, 81 b ja 82 a §:ssä, 83 §:n 1—2 ja 8 momentissa, 83 h—83 j, 83 m, 83 s ja 83 v—83 y §:ssä säädettyä;

4) tietojentoimittamisesta vakuutetuille ja etuudensaajille 84 c—84 h §:ssä säädettyä;

5) rajat ylittävästä toiminnasta 14 a luvussa säädettyä tai rajat ylittävistä siirroista 14 b luvussa säädettyä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rikemaksun määräämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa rikemaksun määräämisestä säädetään.

101 g §

Finanssivalvonta voi 101 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kieltää eläkekassan 77 r §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan ja 77 s §:ssä tarkoitetun säilytysyhteisön hallinnassa olevien eläkekassan varojen käyttämisen.

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomessa toimivan omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön hallussa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä.

101 h §

Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkekassan toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös.

101 i §

Finanssivalvonta valvoo noudattaen, mitä eläkesäätiölain (1774/1995) 125 j §:ssä säädetään, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanottavana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä vapaaehtoiisiin lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Jos eläkekassa harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ne eläkekassoihin sovellettavat vakuutuskassalain säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työlain-säädäntöä, sekä niihin tehdyt muutokset säännöllisesti kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.

157 a §

Tätä lukua sovelletaan ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävään toimintaan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaan.

Eläkekassa, joka myöntää vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja eläkekassa, joka myöntää sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä että lakisääteisiä eläkkeitä, voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkekassana. Luvun hakemiseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävää toimintaa koskevasta luvasta.

ETA-lisäeläkekassaksi muutetun eläkekassan lakisääteistä eläketoimintaa harjoittava osasto ei voi harjoittaa rajat ylittävää toimintaa.

157 b §

ETA-lisäeläkekassan on haettava Finanssivalvonnalta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista ja siihen liittyvän rahoituksen vastaanottamista rahoittavalta yritykseltä.

ETA-lisäeläkekassan on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä Finanssivalvonalle seuraavat tiedot:

- 1) vastaanottava valtio;
- 2) rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka;
- 3) rahoittavaa yritystä varten hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteet.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

157 c §

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkekassalla on sen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, laitoksen johtajien maine ja ammatillinen pätevyys sekä kokemus huomioon ottaen edellytykset ehdotetun rajat ylittävän lisäeläketoininnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai 157 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot, toimitettava nämä tiedot 157 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tietojen toimittamisesta ETA-lisäeläkekassalle. Ilmoitukseen on liitettävä päätös luvasta aloittaa rajat ylittävä toiminta.

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkekassalla ei ole 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on evättävä 157 b §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanotti 157 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

157 d §

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkekassalle tieto niistä rajat ylittävissä toiminnassa noudatettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, jotka se on saanut vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta ja mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista. ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävään toimintaan ei sovelleta tämän lain 8 luvun tiedonantoa, vakuutuskassan vastuun rajoittamisesta ja etuuden maksamisesta koskevia säännöksiä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkekassalle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tieto niistä rajat ylittävissä toiminnassa noudatetta-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

vista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista, jotka vastaanottava valtio on asettanut mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja edunsaajille annettavista tiedoista ja edellä tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Edellä 157 c §:n 1 momentissa tarkoitetun luvan saanut ETA-lisäeläkekassa voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa saatuaan tiedon 1 ja 2 momentissa mainituista vaatimuksista tai kuuden viikon kuluttua siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomais on saanut 157 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

157 e §

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomais ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että ETA-lisäeläkekassa ei noudata toiminnassaan 157 d §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

157 f §

ETA-lisäeläkekassan, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava vastuuvélka täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta.

157 g §

Finanssivalvonnan on merkittävä lisäeläketointintaa harjoittava eläkekassa, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vakuutuskassarekisteriin myös ETA-eläkekassana. Jos ETA-eläkekassan rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava lisäeläketointintaa harjoittavan eläkekassan rekisteröinti ETA-lisäeläkekassana.

Finanssivalvonnan on merkittävä vakuutuskassarekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-eläkekassa toimii.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

157 h §

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa siten kuin eläkesäätiölain (1774/1995) 125 h ja 125 i §:ssä säädetään.

14 b luku

Rajat ylittävät siirrot

157 i §

Tätä lukua sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketointinnassa vakuutettua, sekä eläkekassaan, joka on tehnyt Finanssivalvonnalle 2 b §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen sitä seuraavan tilikauden alusta lukien. Tätä lukua sovelletaan myös eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketointinnassa vakuutettua, jos vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva eläkekassa tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos ei siirron jälkeen harjoita rajat ylittävää toimintaa.

Lisäeläketointintaa harjoittava eläkekassa voi siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuuvélan, joka sisältää vakuutusteknisen vastuuvélan, muut velvoitteet ja oikeudet sekä siir-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

rettävää vastuovelkaa ja muita velvoitteita vastaavat varat tai niitä vastaavan rahamaksun vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen tässä luvussa säädettyin edellytyksin.

Eläkekassa, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, vastaa siirron kustannuksista.

Lisäeläkejärjestelyn osan siirtämiseen sovelletaan, mitä lisäeläkejärjestelyn siirrosta tässä luvussa säädetään. Tässä luvussa tarkoitettuun lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta 12 lukua.

157 j §

Sen lisäksi, mitä 31 §:ssä säädetään eläkekassan hallituksen päätöksestä, 157 i §:n 2 momentissa tarkoitettu lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää, että enemmistö siirtävän eläkekassan hallituksen niistä jäsenistä, jotka edustavat toimintapiiriin kuuluvia henkilöitä, puoltaa siirtoa. Jos etuudensaajat eivät kuulu siirtävän eläkekassan toimintapiiriin, siirron edellytyksenä on lisäksi päätös, jossa etuudensaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Etuudensaajat, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, käyttävät päätösvaltaansa äänestämällä postitse tai tietoliikenneyhteyden avulla. Etuudensaajien päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä.

Eläkekassan on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä siirrettävään vakuutuskantaan kuuluville vakuutetuille ja heitä edustaville hallituksen jäsenille sekä etuudensaajille ilmoitus lisäeläkejärjestelyn siirtoa koskevasta suunnitelmasta sekä pidettävä heidän saatavillaan toimistossaan tai internetsivuillaan tieto siirron ehdoista. Etuudensaajille, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä ohjeet edellä mainitussa äänestyksessä noudatettavasta menettelystä.

Lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää lisäksi, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, on antanut siihen ennakolta suostumuksensa.

157 k §

Eläkekassan lisäeläketoinnin 157 i §:n 2 momentissa tarkoitetun rajat ylittävän siirron edellytyksenä on vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antama hyväksyminen, jonka se antaa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut ennakkosuostumuksensa toimivaltaisen viranomaisen sille toimittamaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevaan hakemukseen.

Finanssivalvonnan on saatuaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta edellä mainitun laitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen arvioitava:

1) turvataanko jäljelle jäävien vakuutettujen ja edunsaajien asema pitkällä aikavälillä siirrettäessä lisäeläkejärjestely osittain 157 i §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla;

2) ovatko vakuutettujen ja etuudensaajien yksilölliset etuudet vähintään samat siirron jälkeen;

3) ovatko siirrettävää lisäeläkejärjestelyä vastaavat varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän eläkevastuun, vakuutusteknisen vastuun ja muut velvoitteet ja oikeudet 7 luvussa säädettyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on kahdeksan viikon kuluessa 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen vastaanottamisesta toimitettava arvionsa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

157 l §

Kun Finanssivalvonta on saanut vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedon siirron hyväksymisestä ja siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finans-

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

sivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitetulle toimivaltaiselle viranomaiselle niistä siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joiden mukaisesti mainittua lisäeläkejärjestelyä tulee hallinnoida sekä edellä mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on lisäksi ilmoitettava vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tietojen toimittamiseen mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavista vaatimuksista sekä niitä koskevista merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus neljän viikon kuluessa siitä, kun se sai tiedon siirtoa koskevan hakemuksen hyväksymisestä.

157 m §

Jos Finanssivalvonta on 157 l §:ssä tarkoitetussa tilanteessa vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa 157 l §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonassa havaitsemistaan rikkomuksista vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu edellä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai niiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimintaa tai kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta tai kieltämisestä.

157 n §

Lisäeläketoimintaa harjoittava eläkekassa voi toimia rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, jos tässä luvussa siirrolle säädetyt edellytykset täyttyvät.

Siirron edellytyksenä on, että siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn kuuluvat vakuutetut ja etuudensaajat tai vakuutettujen edustajat ja etuudensaajien edustajat ovat antaneet lisäeläkejärjestelyn siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että vakuutetut ja etuudensaajat kuuluvat eläkekassan 4 §:ssä tarkoitettuun toimintapiiriin. Lisäksi siirron edellytyksenä on, että siirrettävää lisäeläkejärjestelyä rahoittava yritys on antanut siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että se liittyy eläkekassaan osakkaaksi.

Siirtävä lisäeläkelaitos vastaa siirron kustannuksista.

157 o §

Eläkekassan, jonka on tarkoitus toimia vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, on haettava Finanssivalvonnan lupa lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävälle siirrolle. Hakemuksessa on oltava seuraavat tiedot:

- 1) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka sekä ETA-valtio, jossa lisäeläkelaitos on hyväksytty tai rekisteröity;
- 2) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen välinen kirjallinen sopimus lisäeläkejärjestelyn siirrosta kaikkine ehtoineen;
- 3) selvitys siirrettävän lisäeläkejärjestelyn olennaisista piirteistä;
- 4) selvitys siirrettävästä vastuusta tai vakuutusteknisestä vastuuvelasta ja muista velvoitteista ja oikeuksista sekä vastaavista varoista tai niitä vastaavista käteisvaroista;
- 5) rahoittavan yrityksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka;
- 6) todiste 157 n §:n 2 momentissa tarkoitetuista vakuutettujen, etuudensaajien ja rahoittavan yrityksen suostumuksesta;

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

7) ETA-valtiot, joiden sosiaali- ja työoikeudetta sovelletaan siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn. Finanssivalvonnan on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu hakemus viipymättä arvioitavaksi siirtävän lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle.

157 p §

Finanssivalvonta arvioi 157 o §:ssä tarkoitettun hakemuksen perusteella:

- 1) onko lupaa hakeva eläkekassa toimittanut kaikki 157 n §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot;
- 2) ovatko eläkekassan hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, johtajien hyvä maine ja ammatillinen pätevyys ja kokemus aiotulle siirrolle asetettujen vaatimusten mukaisia;
- 3) turvataanko eläkekassassa vakuutettujen ja etuudensaajien sekä eläkekassaan siirrettyjen vakuutettujen ja edunsaajien pitkän aikavälin edut siirron aikana ja sen jälkeen;
- 4) onko eläkekassan vastuuvélka täysin katettu siirron ajankohtana, jos siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan;
- 5) ovatko siirrettävät varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuuvélan, vakuutustekninen vastuuvélka mukaan lukien, sekä muut velvoitteet ja oikeudet tässä laissa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on toimitettava päätöksensä hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä lupaa hakevalle eläkekassalle kolmen kuukauden kuluessa edellä mainitun hakemuksen vastaanottamisesta sekä siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos Finanssivalvonta ei anna päätöstä edellä mainitussa kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva eläkekassa voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut hyväksyvän tai hylkäävän päätöksensä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksensä antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa.

157 q §

Jos rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on toimitettava vastaanotavalle eläkekassalle tiedot rajat ylittävässä toiminnassa sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista, jotka se on saanut siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Finanssivalvonnan on toimitettava edellä mainitut tiedot viikon kuluessa siitä, kun se sai ne siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jos rajat ylittävää toimintaa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena harjoittava eläkekassa ei noudata 1 momentissa tarkoitettuja työ- ja sosiaali-oikeuden vaatimuksia tai tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

157 r §

Edellä 157 o §:ssä tarkoitettu lupaa hakeva eläkekassa voi ryhtyä hallinnoimaan siirrettävää lisäeläkejärjestelyä, kun se on saanut Finanssivalvonnalta 157 p §:n 2 momentissa tarkoitettun hyväksyvän päätöksen tai jos se ei ole saanut Finanssivalvonnalta hyväksyvää tai hylkäävää päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa hakemuksen tekemisestä.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

Jos eläkekassan toimiessa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, eläkekassan merkitsemisestä vakuutuskassarekisteriin sovelletaan, mitä 157 g §:ssä säädetään.

157 s §

Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden, joka koskee lisäeläkejärjestelyn siirrossa sovellettavaa menettelyä, toimenpiteiden sisältöä tai toimivaltaisen viranomaisen toimimatta jättämistä, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 31 artiklan toisen kohdan c alakohdassa tarkoitettuun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovittelumenettelyyn.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkekassa, jossa on tämän lain voimaan tullessa vähemmän kuin 100 lisäeläketoinnassa vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että eläkekassa harjoittaa toimintaansa tämän lain tultua voimaan niiden vakuutuskassalain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan sellaiseen eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketoinnassa vakuutettua. Jos eläkekassa peruuttaa ilmoituksensa, sen toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä vakuutuskassalain säännöksiä, joita sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoinnassa vakuutettua.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut vakuutuskassalain 82 a §:n 4 momentin nojalla annettua säännöstä eläkekassan vastuuvelan ja eläkesäätiön eläkevastuun laskemisessa käytettävästä enimmäiskorosta sovelletaan eläkekassan lisäeläketoinnin vastuuvelan laskemisessa kunnes Finanssivalvonnan tämän lain 82 a §:ssä tarkoitettu määräys vastuuvelan laskemisesta käytettävän koron enimmäismäärästä on voimassa.

ETA-lisäeläkekassa saa edelleen harjoittaa sellaista rajat ylittävää toimintaa, johon sillä on tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva Finanssivalvonnan lupa.

ETA-lisäeläkekassan hakemus rajat ylittävän toiminnan aloittamiseksi, joka on vireillä tämän lain voimaantullessa, raukeaa.

Eläkekassan, joka on ulkoistanut lisäeläketointia palveluyritykselle, ennen tämän lain voimaantuloa, on ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

3.

Laki

maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain (173/2009) 4 §:n 1 ja 3 kohta, 10 §:n 2 momentti ja 19 §:n 2 momentti, sekä
muutetaan 3 § ja 17 §:n 1 momentti seuraavasti:

3 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan lisäksi, mitä vapaaehtoisesta lisäeläketurvasta säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa.

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn ei kuitenkaan sovelleta eläkesäätiölain 3 §:ää, 11 §:n 6 momenttia, 43 §:n 4 momenttia, 44 a §:ää, 45 §:n 2 momenttia, 88 §:n 2, 4 ja 10 momenttia ja 117 §:n 1 momenttia eikä vakuutuskassalain 6 ja 80 §:ää, 81 b §:n 1 ja 2 momenttia, 82, 82 a, 83 a ja 142—150 §:ää.

Jos vakuutetut toimivat eläkesäätiön perustajina yhdessä työnantajan kanssa, maksuperusteiseen järjestelyyn ei sovelleta eläkesäätiölain 17 §:n 3 momenttia.

17 §

Vastuuvelan kattaminen

Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kattamiseen ei sovelleta, mitä vakuutuskassalain 83 h—83 r §:ssä säädetään, jos eläkekassan sijoituskohteiden valinnasta päättää muu taho kuin eläkekassan hallitus ja asiamies. Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kattamiseen ei sovelleta, mitä eläkesäätiölain 47 b—47 o §:ssä säädetään, jos eläkesäätiön sijoituskohteiden valinnasta päättää muu taho kuin eläkesäätiön hallitus ja asiamies.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

4.

Laki

vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, seuraavasti:

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

3 §

Henkivakuutus, vahinkovakuutus ja jälleenvakuutustoiminta

Jälleenvakuutustoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa on kyse sellaisten riskien hyväksymisestä, jotka vakuutusyhtiö, jälleenvakuutusyhtiö, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiön A-osasto, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu lisäeläketoimintaa harjoittava eläkekassa tai ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 tarkoitettu muussa ETA-valtiossa toimiva lisäeläkelaitos on luovuttanut.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan uusi lakiehdotus

5.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 13 a—13 e ja 14 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 393/2006, sekä
muutetaan 1 §:n 4 momentti, 75 § ja 76 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 4 momentti ja 75 § laissa 393/2006 ja 76 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 525/2008, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2016/2341/EU 4 artiklassa tarkoitettua ammatillista lisäeläketoimintaa, sovelletaan, mitä eläkesäätiölaissa (1774/1995) tai vakuutuskassalaissa (1164/1992) säädetään ulkomaisesta ETA-lisäeläkelaitoksesta. Edellä tarkoitettu vakuutusyhtiö voi toimia rajat ylittävässä siirrossa siirtävänä tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena noudattaen, mitä eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa säädetään lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävästä siirrosta.

75 §

Vakuutusyhtiön lukuun toimiminen Suomessa

Jos Finanssivalvonnalla on syytä otaksua, että joku harjoittaa ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun Suomessa tässä laissa tarkoitettua toimintaa tekemättä 7 ja 10 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai ilman 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa, Finanssivalvonnan on hankittava siitä selvitystä ja tarvittaessa kehotettava asianomaista määrääjässä tekemään 7 tai 10 §:ssä tarkoitettu ilmoitus, hakemaan toimilupaa, muuttamaan toimintaansa Finanssivalvonnan ilmoittamalla tavalla tai lopettamaan toimintansa.

Valiokunnan mietintö TaVM 24/2018 vp

76 §

Vakuutustoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

1) ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun harjoittaa vakuutustoimintaa Suomessa tekemättä 7 tai 10 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai ilman 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa taikka 22 a tai 57 §:n vastaisesti tai

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Helsingissä 11.12.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Martti Mölsä sin
varapuheenjohtaja Harri Jaskari kok
jäsen Harry Harkimo liik
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Eero Lehti kok
jäsen Markus Lohi kesk
jäsen Lea Mäkipää sin
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Ville Skinnari sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller